

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Možnosti efektivního získávání finančních prostředků u
neziskových organizací**

Bc. Adéla Mynaříková

© 2016 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Možnosti efektivního získávání finančních prostředků u neziskových organizací" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 3. 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavle Varvažovské za její cenné rady a připomínky, kterými přispěla k vypracování mé diplomové práce. Mé poděkování také patří všem zástupcům neziskových organizací, kteří ke zpracování práce poskytli potřebné materiály a informace.

Možnosti efektivního získávání finančních prostředků u neziskových organizací

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na možnosti získávání finančních prostředků u nestátních neziskových organizací. Teoretická část popisuje základní charakteristiky neziskového sektoru. Zaměřuje se na prostředí, ve kterém působí, popisuje podmínky vzniku a zániku, přibližuje problematiku financování a s tím spojenou propagaci. Praktická část práce charakterizuje čtyři vybrané nestátní neziskové organizace (Apropo Jičín, o.p.s., Sdružení SPLAV, z.s., Oblastní charita Trutnov a Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.) a konkretizuje jejich činnost, poslání a působení. Zaměřuje se na jejich současný stav financování a formy propagace. Závěrečná část práce shrnuje zjištěné výsledky a navrhuje možná řešení.

Klíčová slova: neziskový sektor, neziskové organizace, propagace, fundraising, finanční zdroje, marketing, financování, finanční prostředky

Possibilities of effective fundraising for non-profit organizations

Summary

The dissertation is focused on the possibility of raising funds for nongovernmental NPO s. The theoretical part describes basic characteristics of the non-profit sector. It focuses on the environment in which it operates, describes the establishment and termination conditions and gives a detailed description of its funding and associated promotion. The practical part describes four selected nongovernmental organizations (Apropo Jičín, o.p.s, Sdružení SPLAV, z.s., Oblastní charita Trutnov a Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.) and specifies their activities, missions and fields of their action. It focuses on the current state of funding and forms of promotion. The final part summarizes the results discovered and suggests possible solutions.

Keywords: nonprofit sector, nonprofit organizations, promotion, fundraising, financial resources, marketing, finance, funds

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Neziskový sektor v národním hospodářství	14
3.1.1 Dělení neziskového sektoru	14
3.1.2 Sektorové vymezení národního hospodářství	15
3.2 Základní charakteristiky neziskových organizací	16
3.2.1 Členění neziskových organizací podle předmětu činnosti.....	17
3.2.2 Členění neziskových organizací z hlediska vlastnictví.....	18
3.2.3 Členění neziskových organizací podle globálního charakteru poslání	19
3.2.4 Typologie neziskových organizací	19
3.3 Základní formy nestátních neziskových organizací v ČR.....	21
3.3.1 Spolky	21
3.3.2 Nadace	21
3.3.3 Nadační fond.....	22
3.3.4 Ústav	23
3.3.5 Obecně prospěšné společnosti	23
3.3.6 Evidovaná právnická osoba	23
3.4 Zdroje příjmů nestátních neziskových organizací.....	25
3.5 Fundraising nestátních neziskových organizací.....	26
3.5.1 Fundraiser	26
3.5.2 Zásady fundraisingu.....	26
3.6 Individuální dárcovství.....	29
3.6.1 Formy individuálního dárcovství.....	29
3.6.2 Adresné formy individuálního dárcovství	30
3.6.3 Neadresné formy individuálního dárcovství.....	31
3.7 Dary a daně	34
3.7.1 Dárcovství versus sponzoring.....	34
3.8 Marketing neziskových organizací	35
3.8.1 Vymezení pojmu marketing.....	35
3.8.2 Subjekty vstupující na trh	36
3.8.3 Sedm kroků pro realizaci úspěšného marketingu	37

4	Charakteristika prostředí.....	39
4.1	Charakteristika Královéhradeckého kraje	39
4.2	Charakteristika jednotlivých okresů.....	41
4.2.1	Okres Jičín	41
4.2.2	Okres Náchod	42
4.2.3	Okres Hradec Králové	42
4.2.4	Okres Rychnov nad Kněžnou	43
4.2.5	Okres Trutnov	44
4.3	Charakteristika zkoumaných nestátních neziskových organizací	46
4.3.1	Obecně prospěšná společnost Apropo Jičín.....	46
4.3.2	Zapsaný spolek Sdružení SPLAV.....	47
4.3.3	Oblastní charita Trutnov	48
4.3.4	Občanské sdružení Centrum handicapovaných lyžařů	50
4.4	Způsoby financování vybraných NNO	52
4.4.1	Zdroje financování Apropo Jičín, o.p.s.....	52
4.4.2	Zdroje financování Sdružení SPLAV, z.s.....	54
4.4.3	Zdroje financování Oblastní charity Trutnov	55
4.4.4	Zdroje financování Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.	57
5	Vlastní práce	59
5.1	Kvantitativní šetření	59
5.2	Kvalitativní šetření	68
5.2.1	Rozhovor s Apropo Jičín, o.p.s.....	68
5.2.2	Rozhovor s Sdružení SPLAV, z.s.....	69
5.2.3	Rozhovor s Oblastní charitou Trutnov.....	69
5.2.4	Rozhovor s Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.....	70
5.2.5	Rozhovor s dárcem	70
5.2.6	Rozhovor s uživatelem služeb	70
6	Výsledky práce	72
7	Diskuze	76
8	Závěr.....	78
9	Seznam použitých zdrojů	80
10	Přílohy	83

Seznam obrázků

Obrázek 1: Členění národního hospodářství podle principu financování.....	14
Obrázek 2: Pestoffův trojúhelník.....	15
Obrázek 4: Interakce subjektů pro potřeby marketingu.....	36
Obrázek 5: Obce a okresy Královéhradeckého kraje.....	39

Seznam tabulek

Tabulka 1: Klasifikace neziskových organizací dle činností.....	17
Tabulka 2 Statistika počtu nevládních neziskových organizací v ČR v roce 2014.....	40
Tabulka 3: Pozorované četnosti hypotézy č. 1	72
Tabulka 4: Očekávané četnosti hypotézy č. 1.....	72
Tabulka 5: Pozorované četnosti hypotézy č. 2	73
Tabulka 6: Očekávané četnosti hypotézy č. 2.....	73
Tabulka 7: Pozorované četnosti hypotézy č. 3	74
Tabulka 8: Očekávané četnosti hypotézy č. 3.....	74
Tabulka 9: Pozorované četnosti hypotézy č. 4	75
Tabulka 10: Očekávané četnosti hypotézy č. 4.....	75

Seznam grafů

Graf 1: Financování Apropo Jičín, o.p.s. v roce 2014	52
Graf 2: Rozdělení provozních dotací Apropo Jičín, o.p.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč	53
Graf 3: Financování Sdružení SPLAV, z.s. v roce 2014	54
Graf 4: Rozdělení provozních dotací Sdružení SPLAV, z.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč	55
Graf 5: Financování Oblastní charity Trutnov v roce 2014.....	56
Graf 6: Rozdělení provozních dotací Oblastní charity Trutnov dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč.....	56
Graf 7: Financování Centra handicapovaných lyžařů, o.s. v roce 2014	57
Graf 8: Rozdělení provozních dotací Centra handicapovaných lyžařů, o.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč	58
Graf 9: Vaše pohlaví	60
Graf 10: Věk	61
Graf 11: Ve kterém okrese se nachází obec, ve které bydlíte (pocházíte)?	61
Graf 12: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.....	62
Graf 13: Znáte některé neziskové organizace působící v Královéhradeckém kraji	62
Graf 14: Označte, které z neziskových organizací znáte	63
Graf 15: Jste členem některé neziskové organizace?.....	63
Graf 16: Jakým způsobem jste se o neziskové organizaci dozvěděli?	64
Graf 17: Myslíte si, že je propagace neziskových organizací dostatečná?	65
Graf 18: Jaký je podle Vás nejlepší způsob propagace neziskových organizací?	65
Graf 19: Přispěli jste, případně přispíváte nějakým způsobem výše uvedeným neziskovým organizacím?.....	66
Graf 20: Pokud ano, jakou formu jste zvolili?.....	67

1 Úvod

Neziskové organizace zastávají v každé společnosti významné postavení. Nejsou jen „pouhými“ poskytovateli určitého spektra služeb, které nedokáže zajišťovat trh nebo stát prostřednictvím veřejného sektoru, jsou také indikátorem rozvinutosti občanské společnosti, často jsou hybateli veřejného mínění a iniciátory společenských změn.

Tyto organizace jsou také skupinou ekonomických subjektů, které jsou financovány z různých zdrojů, a díky nim mohou realizovat tyto subjekty rozličné aktivity, a tedy spotřebovávat. V rámci činnosti těchto subjektů dochází ke generování lidského kapitálu (dobrovolnické práce), a přispívají tak ke kultivaci sociálního a znalostního potenciálu jednotlivých lidí, rovněž i mimo jiné k tvorbě HDP.

Nestátní neziskové organizace prošly v posledních dvou desetiletích velmi dynamickým vývojem a staly se nezanedbatelnou složkou české společnosti. Jejich počet a zejména rozsah aktivit průběžně narůstá. Občané i instituce zakládají nestátní neziskové organizace různého zaměření a různých právních forem, k čemuž je vede snaha řešit problém, který je pálí, případně vlastní zájem, který chtějí prosadit. Mnoho úsilí je přitom věnováno shromažďování zkušeností, jak správně vysvětlit svou nabídku řešení problému, jak prezentovat poslání, s kterým přichází.

Paralelně s vlastními činnostmi nestátních neziskových organizací a jejich prezentací je totiž neustále řešena otázka, jak fungování nestátních neziskových organizací naplňujících své poslání v různých oblastech zdrojově zajistit. Celkově se zvýšila profesionalita. Ukazuje se, že je nutné ji propojit s profesionálním zajišťováním zdrojů a s jejich efektivním využíváním. Dosavadní dominantní pozice veřejných rozpočtů se v této věci postupně mění. Vzrůstá úloha profesionálního fundraisingu.

Nedostatek finančních prostředků často limituje produktivitu a chod celé organizace. V současnosti existuje celá řada možností, jak získávat nezbytné finanční prostředky pro kvalitní fungování. Právě této problematice se diplomová práce věnuje.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit možnosti efektivního získávání finančních prostředků u vybraných nestátních neziskových organizací, zmapovat zdroje, ze kterých lze finanční prostředky získávat.

Východiskem je provedení kvalitativního šetření ve vybraných neziskových organizacích, zaměřené na získávání a využívání finančních zdrojů a na způsoby a formy propagace. Propagace musí být nějakým způsobem výjimečná, a to z důvodu stále se zvyšujícího počtu nestátních neziskových organizací.

V diplomové práci je zhodnoceno, zda finanční prostředky, které neziskové organizace získávají, jsou dostačující k zajištění potřeb organizace. Dále je posouzeno, zda jsou zvolené metody fundraisingu ve vybraných organizacích efektivní.

Dílním cílem této práce je také zjištění, jaké je povědomí o těchto organizacích a poskytovaných službách veřejnosti, a to prostřednictvím anketního šetření.

Na základě studia dokumentů souvisejících s vybranými organizacemi jsou stanoveny hypotézy. Ty jsou po vyhodnocení anketního šetření potvrzeny či vyvráceny.

Závěrečná část práce je věnována interpretaci zjištěných výsledků, případným návrhům a doporučením.

V souladu se stanovenými cíli je práce zaměřena na neziskové organizace, které mají různé oblasti činností. Vybrané neziskové organizace působí ve vymezeném regionu Královéhradecký kraj.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena do dvou částí. První, teoretická část, čerpá z odborné literatury. Jsou v ní vymezeny základní pojmy týkající se neziskových organizací, problematika získávání finančních prostředků a propagace neziskových organizací. Je tedy přiblížen obecný rámec, o který se opírá praktická část práce. Čerpáno je z odborné domácí i zahraniční literatury a internetových zdrojů, které se zabývají neziskovým sektorem.

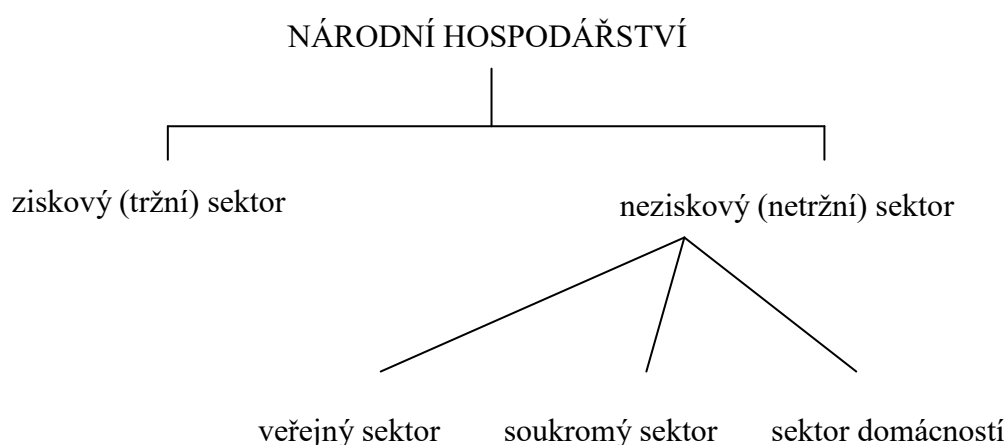
Druhá, praktická část, je zpracována formou kvantitativního a kvalitativního šetření, které je zaměřeno na konkrétní organizace, které jsou vybrány pro dosažení stanovených cílů. V této části jsou provedeny polostandardizované rozhovory s vedoucími pracovníky jednotlivých organizací, které jsou zaměřené na jejich identifikaci, financování a formy propagace. Zkoumání je doplněno studiem internetových stránek, tištěných materiálů a dokumentů vydaných samotnými neziskovými organizacemi. Dále je zkoumáno povědomí veřejnosti o vybraných organizacích a výše dotování nestátních neziskových organizací od obcí. Toto zkoumání je provedeno pomocí dotazníkového šetření. Na základě zjištěných výsledků anketního šetření jsou potvrzeny či vyvráceny stanovené hypotézy.

3 Teoretická východiska

3.1 Neziskový sektor v národním hospodářství

Z hlediska principu financování je možné členit národní hospodářství na ziskový a neziskový sektor. Toto dělení znázorňuje obrázek č. 1.

Obrázek 1: Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. Organizace neziskového sektoru. Praha: EKOPRESS, 2007

Neziskový sektor je ta část národního hospodářství, ve které subjekty v ní fungující a produkuje statky, získávají prostředky pro svoji činnost cestou tak zvaných přerozdělovacích procesů. Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užítku, který má zpravidla podobu veřejné služby. V této skutečnosti spočívá základní ekonomické specifikum neziskových organizací. (Rektořík, 2007, s. 14)

3.1.1 Dělení neziskového sektoru

Neziskový veřejný sektor je ta část neziskového sektoru, která je financována z veřejných financí, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je dosahována poskytováním veřejné služby.

Neziskový soukromý sektor je ta část národního hospodářství, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financována ze soukromých financí, (ale příspěvek z veřejných financí se nevyklučuje) tedy financí soukromých fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit své soukromé finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese finančně vyjádřený zisk.

Sektor domácností má v rámci národního hospodářství významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu. Z pohledu teorie a praxe ekonomiky a řízení neziskových organizací má tento sektor význam pro formování občanské společnosti, jejíž kvalita je určující zpětně pro kvalitu těchto organizací. (Rektořík, 2007, s. 14)

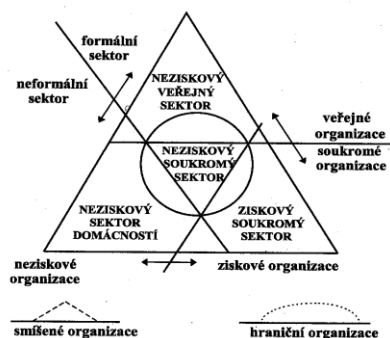
3.1.2 Sektorové vymezení národního hospodářství

Sektorové vymezení popsal švédský ekonom Victor A. Pestoff, který rozdělil 4 sektory národního hospodářství na plochu rovnostranného trojúhelníku. Sektory rozčlenil podle tří kritérií:

- dle kritéria financování provozu a rozvoje na sektor ziskový a neziskový,
- dle kritéria vlastnictví na sektor soukromý a veřejný,
- dle míry formalizace na sektor formální a neformální.

Výhodou tohoto uspořádání je mimo jiné i to, že se z konečné podoby trojúhelníku dají vyčíst základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí. (Rektořík, 2007, s. 14)

Obrázek 2: Pestoffův trojúhelník

Zdroj: REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. Organizace neziskového sektoru. Praha: EKOPRESS, 2007

3.2 Základní charakteristiky neziskových organizací

V české odborné ekonomické literatuře není jednoznačně definována charakteristika organizací, které působí v neziskovém sektoru. Pro další výklad se vychází z definice uvedené v zákoně č. 586/92 Sb. o dani z příjmů §18, odstavec 7, že jde o organizace charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Podle tohoto zákona se jedná o následující typy organizací:

- zájmová sdružení právnických osob,
- občanská sdružení včetně odborových organizací (nyní spolky),
- politické strany a hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace a nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- veřejné výzkumné instituce,
- školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu,
- obce,
- kraje,
- organizační složky státu,
- státní fondy,
- subjekty, o nichž tak stanoví zákon.(Rektořík, 2007)

Mezinárodní taxonomii charakteristických znaků zpracovali vědci Salamon a Anheier. Oba autoři chápou nestátní neziskový sektor jako soubor institucí, které existují vně státních struktur, avšak slouží v zásadě veřejným zájmům, na rozdíl od zájmů nestátních. Za určující považují pět základních vlastností, podle nichž jsou NNO:

- institucionalizované (organized) – tj. mají jistou institucionální strukturu, organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány;
- soukromé (private) – tedy jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny. To neznamená, že nemohou mít významnou státní podporu nebo že

ve vedení nemohou být mj. státní úředníci. Rozhodující je zde fakt, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá;

- neziskové (non-profit) – ve smyslu nerozdělování zisku, tj. nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace;
- samosprávné a nezávislé (self-governing) – jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, tzn., že neziskové organizace nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe. Nekontroluje je ani stát, ani instituce stojící mimo ně;
- dobrovolné (voluntary) – využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevovat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách. (Stejskal, 2012, s. 19)

3.2.1 Členění neziskových organizací podle předmětu činnosti

Členit neziskové organizace dle předmětu činnosti lze pomocí tří klasifikací. Jsou to Mezinárodní klasifikace neziskových organizací – ICNPO, Systém klasifikace netržních činností OSN – COPNI a Odvětvová klasifikace nevýrobních ekonomických činností OKEČ.

Tabulka 1: Klasifikace neziskových organizací dle činností

Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO	Systém klasifikace netržních činností OSN COPNI	Odvětvová klasifikace nevýrobních ekonomických činností OKEČ – ČR
Kultura, sport a volný čas	Rekreační, kulturní služby	92. Rekreační, kulturní a sportovní činnost
Vzdělávání a výzkum	Vzdělávací služby, výzkum	80. Školství 73. Výzkum
Zdravotnictví	Služby zdravotnické	85.1 Zdravotnictví
Sociální služby	Sociální služby	Sociální služby

		75. Kolektivní a individuální sociální služby a sociální politiky
Komunitní rozvoj a bytové hospodářství		
Občansko-právní osvěta a politické organizace		
Filantropie		
Nadace mezinárodní	Církevní služby	
Náboženství a církve		
Odbory a profesní spolky	Organizace profesní, odborářské a občanská sdružení	Činnost společenských organizací (odborné, politické strany, církve a profesní spolky)
Nespecifikované činnosti	Ostatní služby, smíšené a nespecifikované	Ostatní osobní služby

Zdroj: REKTORÍK, Jaroslav a kol. Organizace neziskového sektoru. Praha: EKOPRESS, 2007

3.2.2 Členění neziskových organizací z hlediska vlastnictví

Státní (vládní, veřejné) neziskové organizace, které zabezpečují realizaci výkonu veřejné správy. Jejich právními formami jsou v podmínkách ČR příspěvkové organizace a bývalé rozpočtové organizace. Od roku 2001 organizační složky státu, kraje či obce.

Nestátní (nevládní, soukromé, občanské) neziskové organizace, jejich existence vychází z principu sebeřízení společnosti, neboli schopnosti určitého souboru lidí žijících a spolupracujících ve vymezeném prostoru organizovat a vzájemně usměřňovat své chování. V ČR se pro tyto organizace používá zkratka „NNO“ a řadí se sem organizace s následující právní formou:

- spolky (původně občanská sdružení a jejich organizační jednotky),
- nadace,
- nadační fondy,
- ústavy,
- obecně prospěšné společnosti,

- evidované právnické osoby (církvní organizace).(Rektořík, 2007)

3.2.3 Členění neziskových organizací podle globálního charakteru poslání

Veřejně prospěšné neziskové organizace, jsou založeny za účelem produkce veřejných a smíšených statků uspokojující potřeby široké veřejnosti, příkladem je charita, ekologie, zdravotnictví, vzdělávání, veřejná správa. Z hlediska daní a dalších podpor jsou tyto organizace oproti vzájemně prospěšným zvýhodněny.

Vzájemně prospěšné neziskové organizace, které jsou založeny za účelem uspokojování potřeb svých vlastních zájmů. Veřejná správa dbá, aby přitom neodporovali zájmům druhých občanů a právnických osob. Zařadit sem lze všechny organizace zaměřené především na volnočasové aktivity a profesní zájmy, kde členy takových organizací spojují společné zájmy, věk, sociální postavení, náboženství, apod. (Rektořík, 2007)

3.2.4 Typologie neziskových organizací

S použitím poznatků z teorie a praxe se jeví jako nejvhodnější rozdělení organizací působících v neziskovém sektoru do pěti skupin. Tato typologie neziskových organizací (působících jak ve veřejném, tak i v soukromém neziskovém sektoru) byla podkladem pro souborné setřídění neziskových organizací působících v rámci daného typu v České republice.

1. Organizace vzájemně prospěšné - občanská sdružení, odborové organizace, zájmová sdružení PO, sdružení bez právní subjektivity, profesní komory. Organizace jsou založeny za účelem vzájemné podpory skupin občanů i právnických osob, které jsou spjaty společným zájmem. Jejich posláním je tedy uspokojování svých vlastních zájmů a veřejná správa dbá, aby se jednalo o takové zájmy, které jsou ve vztahu k veřejnosti korektní, tedy neodporují zájmům druhých občanů a právnických osob.

2. Organizace veřejně prospěšné – obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, politické strany, církve. Tyto organizace jsou založeny za účelem poslání spočívající v produkci veřejných a smíšených statků, které uspokojují potřeby společnosti (charita, ekologie, zdravotnictví, vzdělávání, veřejná správa).

3. *Organizace příspěvkového typu, organizační složky státu a územní samosprávné celky* – obce, kraje, organizační složky státu a územních samosprávných celků (grantová agentura, ústavní soud, atd.), příspěvkové organizace.

4. *Ostatní veřejnoprávní organizace* – Český rozhlas, Česká televize, vysoká škola, Česká národní banka, Všeobecná zdravotní pojišťovna, kultura, fond dětí a mládeže, rozvoj bydlení, pozemkový fond.

5. *Organizace typu obchodní společnost a jí podobné* – společnost s ručením omezeným, akciová společnost, družstvo, společenství vlastníků bytových jednotek. (Rektořík, 2007)

3.3 Základní formy nestátních neziskových organizací v ČR

3.3.1 Spolky

Spolek je obecně sdružení či skupina osob dle zákona č. 89/2012 Sb. V českém právu je od 1. ledna 2014 spolek zvláštní forma právnické osoby. Původní formou bylo občanské sdružení. Tato forma nestátní neziskové organizace je určena pro samosprávné a dobrovolné sdružení osob vedených společným zájmem. Účelem spolku mohou být buď veřejně prospěšné cíle směřující vůči veřejnosti (např. poskytování sociálních služeb, vzdělávací aktivity apod.) nebo vzájemně prospěšné cíle, tedy společné aktivity zaměřené jen na členy spolku (např. sportovní kluby, myslivecká sdružení apod.), nebo případně mohou být cíle smíšené. Založit spolek mohou alespoň tři osoby a to právnické či fyzické. Název musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“ Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku na návrh zakladatelů nebo osoby určenou ustanovující schůzí. Není-li ve lhůtě do třiceti dnů vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu. Orgány spolku jsou statutární orgán a nejvyšší orgán, případně kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách. Zrušení spolku provádí soud s likvidací na návrh osoby, která má na tom oprávněný zájem, nebo i bez návrhu v případě, že spolek, ač byl na to upozorněn, vyvíjí zakázanou činnost, vyvíjí činnost v rozporu s §217, nutí třetí osoby k členství ve spolku nebo brání členům ze spolku vystoupit. (zákon č. 89/2012 Sb.)

3.3.2 Nadace

Nadace je účelové sdružení majetku zřízené zakladatelem k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu dle zákona č. 89/2012 Sb. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob. Nadace může podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky slouží jen k podpoře jejího účelu. Název nadace musí obsahovat slovo „nadace“, pravidelnou součástí názvu je označení poukazující na její účel. Nadace se zakládá nadační listinou, kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti. Zakládací listinu nadace pořizuje jedna nebo více osob. Nadační listina vyžaduje formu

veřejné listiny. Nadace vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku na základě návrhu, který podává zakladatel, případně její správní rada. Majetek nadace tvoří nadační jistina a ostatní majetek. Nadační jistinu tvoří soubor předmětů vkladů do nadace, popřípadě i nadačních darů. Nadační jistina musí mít celkovou hodnotu odpovídající alespoň výši 500 000 Kč a musí být přijata před vznikem nadace osobou, která byla v nadační listině označena jako správce vkladů. Peněžní vyjádření nadačního kapitálu se zapisuje do veřejného rejstříku. Orgány nadace jsou správní rada, dozorčí rada, případně revizor. Ke zrušení nadace dochází, bylo-li dosaženo účelu, pro který byla nadace založena, správní rada zvolí likvidátora. Soud zruší nadaci s likvidací na návrh osoby, která na tom má právní zájem. Likvidátor zpeněží likvidační podstatu v rozsahu nutném pro vyrovnání dluhů, s likvidačním zůstatkem naloží dle nadační listiny. (zákon č. 89/2012 Sb.)

3.3.3 Nadační fond

Nadační fond lze definovat jako nezávislý subjekt finanční povahy založený za společensky nebo hospodářsky užitečným účelem. Nadační fondy byly zavedeny do českého právního řádu v roce 1998 jako alternativa k nadacím. Ovšem hlavním rozdílem mezi nadacemi a nadačními fondy je ten, že nadační fondy nemusí mít trvalý charakter a výnosnou povahu. Od roku 2014 upravuje problematiku nadačních fondů občanský zákoník a to zákon č. 89/2012 Sb. Název nadačního fondu musí obsahovat slova „nadační fond“. Nadační fond se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti. Nadační fond vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Rozhodnutí vyžaduje formu veřejné listiny. Majetek nadačního fondu tvoří vklady a dary, ovšem jejich předmět nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu. Nevytváří se nadační jistina ani nadační kapitál. Orgány nadačního fondu jsou správní rada, dozorčí rada, případně revizor. Ke zrušení nadačního fondu může dojít v případě, že není možné, aby nadační fond nadále plnil svůj účel. V tomto případě rozhodne správní rada o jeho zrušení s likvidací a zvolí likvidátora. Nadační fond může být také zrušen ve chvíli, kdy neplní účel, ke kterému byl zřízen. V tomto případě ho zruší soud na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, a nařídí jeho likvidaci. (zákon č. 89/2012 Sb.)

3.3.4 Ústav

Ústav je právnická osoba ustanovená za účelem provozování činnosti společensky nebo hospodářsky užitečné s využitím své osobní a majetkové složky. Provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených. Název ústavu musí obsahovat slova „zapsaný ústav“, postačí ovšem zkratka „z. ú.“. Ústav se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti. Ústav vzniká zápisem do veřejného rejstříku. Statutárním orgánem je ředitel, který může být členem správní rady. Ústav může zaniknout, pokud dlouhodobě nespĺňuje svůj účel. Zruší jej soud na návrh osoby, která osvědčí právní zájem. (zákon č. 89/2012 Sb.)

3.3.5 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost je právnická osoba, založená za účelem poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v zakládací listině. Její hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena. Název obecně prospěšné společnosti musí obsahovat slova „obecně prospěšná společnost“ nebo zkratku „o. p. s.“. Problematika obecně prospěšných společností byla upravena zákonem č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech. Tento zákon byl ale v roce 2014 novým občanským zákoníkem zrušen. V případě, že ale nedojde k transformaci obecně prospěšné společnosti na ústav, nadaci či nadační fond, řídí se tímto zákonem i nadále. Od 1. ledna 2014 již nemohou obecně prospěšné společnosti nově vznikat. Orgány obecně prospěšné společnosti jsou správní rada, dozorčí rada a ředitel. Obecně prospěšná společnost zaniká výmazem z veřejného rejstříku. Zaniknout může z důvodu dosažení stanoveného účelu, uplynutím doby, na kterou byla založena, či nově transformací. (zákon č. 248/1995 Sb.)

3.3.6 Evidovaná právnická osoba

Evidovaná právnická osoba církve a náboženské společnosti vzniká dobrovolným sdružováním fyzických osob a svébytně rozhoduje o věcech spojených s vyznáváním víry, o organizaci náboženského společenství a o vytváření k tomu určených institucí dle zákona

č. 3/2012 Sb.. Název církve nebo náboženské společnosti nesmí používat název, který by ji podle názvu mohl činit zaměnitelnou s registrovanou církví a náboženskou společností. Evidovaná právnická osoba vzniká na návrh orgánu, který je určený v zakládacím dokumentu církve a náboženské společnosti. Návrh na evidenci musí obsahovat doklad o oprávněnosti jejího založení, vymezení předmětu činnosti a její stanovy, její název a sídlo. Evidovaná právnická osoba vznikne zápisem do rejstříku církevních právnických osob. Zánik evidované právnické osoby může nastat na návrh oprávněného orgánu církve nebo náboženské společnosti, nebo jedná-li církev či náboženská společnost v rozporu s vymezením působnosti nebo právními předpisy. (zákon č. 3/2012 Sb.)

3.4 Zdroje příjmů nestátních neziskových organizací

Financování neziskových organizací má většinou vícezdrojový charakter. Obvykle je využívána kombinace veřejného financování s financováním z neveřejných zdrojů. Každá nezisková organizace se musí snažit o optimální kombinaci dosažitelných finančních zdrojů.

1. Veřejné financování – zabezpečují instituce státní správy (ministerstva) a samosprávy. Jedná se o financování z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky. Charakter státní dotační politiky je zásadní informací pro neziskové organizace z hlediska optimalizace jejich dosažitelných finančních zdrojů. Mezi hlavní oblasti státní dotační politiky vůči neziskovým organizacím patří například Poskytování sociálních služeb; Ochrana a podpora zdraví; Ochrana životního prostředí nebo Vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů.

2. Finance z neveřejných zdrojů – poskytují je individuální dárci, firemní dárci, tuzemské i zahraniční nadace. (Boukal, 2006, s. 37)

Dalším možným zdrojem financování jsou zahraniční pomoci. Neziskové organizace mohou podat žádost o finanční prostředky ze strukturálních fondů. Konkrétně z Evropského sociálního fondu.

3.5 Fundraising nestátních neziskových organizací

Pokud chce nezisková organizace naplnit své poslání, musí zajistit potřebné množství finančních zdrojů. Fundraising lze volně přeložit do češtiny jako „pěstování fondů“. Představuje systematické získávání finančních i nefinančních zdrojů, které nezisková organizace potřebuje k realizaci svého poslání. Jedná se o průběžnou plánovanou činnost naplňující finančně-ekonomickou strategii neziskové organizace s cílem zajistit zdroje v potřebné výši a struktuře. Takovými zdroji mohou být například hmotné zdroje, práva, informace, práce nebo služby. Zdroje, které jsou prostřednictvím fundraisingu získávány, mají velmi mnoho podob. (Boukal, 2013, s. 34 – 36)

3.5.1 Fundraiser

Fundraisingové aktivity je nutné profesionálně zabezpečit. U menších neziskových organizací se jimi obvykle zabývá vedoucí nebo ředitel společnosti. Větší neziskové organizace mohou využívat specializovaného fundraisera. Fundraiser je člověk, který se profesionálně zabývá fundraisingem. Tento člověk může být kmenovým zaměstnancem organizace nebo externím specialistou najatým na zpracování projektových žádostí, organizaci benefičních akcí, veřejných sbírek či kompletní zajištění fundraisingu. (Boukal, 2013, s. 37)

Fundraiser musí být schopen vytvořit dlouhodobý vztah mezi organizací a dárce. Na základě takového vztahu je vysoká pravděpodobnost, že dárce bude darovat opakovaně a také své dary zvyšovat. (Scopus, Developing donor relationships: The role of the breadth of giving)

3.5.2 Zásady fundraisingu

Úspěšný fundraising vyžaduje respektování určitých zásad, aby bylo získávání finančních příj. nefinančních prostředků úspěšné.

1. Zásada komplexnosti – fundraising je především o lidech. Jde tedy o budování vztahu mezi dávajícím a obdarovaným. Nezisková organizace musí být především vnitřně

přesvědčena o správnosti svého konání. Jen přesvědčený může přesvědčit druhé, tedy jen nadšený fundraiser může zajistit podporu pro svou neziskovou organizaci.

2. Zásada začlenění – je nutné vědět, proč fundraising probíhá, do jakého kontextu je začleněn. Jeho základní členění je fundraising pro přežití; fundraising k rozšíření a rozvoji neziskové organizace (nové projekty); fundraising k omezení závislosti neziskové organizace na podporovatelích; fundraising k budování podpory; fundraising k vytvoření udržitelné neziskové organizace.

3. Zásada aktivity – fundraising vyžaduje neustálou iniciativu. Fundraiseri průběžně hledají a zkoušejí nové metody a postupy ve snaze motivovat okolí k podpoře. Jde o nezbytnou zásadu, protože souboj o zdroje je neustále silnější a v této rovině je vysoká konkurence. Předpokladem naplnění této zásady je zdravě extrovertní a asertivní osobnost fundraisera.

4. Zásada strategičnosti – již při budování neziskové organizace se formuluje filozofie zdrojového krytí. Rozhodnutí, zda usilovat o zdroje například z veřejných rozpočtů, zda do zdrojové struktury zapojit předpokládaný zisk z vedlejší hospodářské činnosti, či jestli budou osloveny další subjekty, musí být přijato hned na začátku života neziskové organizace. Přijatá zdrojová struktura je pak dlouhodobě pěstována. Jako druhy strategií lze uvést Agresivní růstově orientovanou strategii, Diverzifikační strategii, Turnaround strategii a Obrannou strategii.

5. Zásada vzdělávání okolí – součástí komunikace s okolím musí být průběžné vysvětlování poslání, obsahu činností a motivace neziskové organizace k jejich realizaci. Nezisková organizace se nesmí spoléhat na to, že okolí automaticky ví, o co nezisková organizace usiluje.

6. Zásada pravdivosti – fundraising musí být vždy založen na pravdivých informacích. Fundraiser musí při jednáních vždy říkat jednoznačně pravdu, i přesto že je někdy nepříjemná. Není přípustné, aby se informace dostala k dárci oklikou. Přijaté prostředky

musí být využívány v souladu s vůlí poskytovatele, který musí být průběžně informován o využití jeho daru.

7. Zásada optimismu – u fundraisera je důležitá optimistická mysl. Pouze 5 – 10 procent z žádostí bývá obvykle úspěšných. A tuto skutečnost je nutné přijmout.

8. Zásada poděkování – „děkuji“ je klíčové slovo pro fundraisera. Je nutné poděkovat za sebemenší dar. Především jde o slušnost a také o cestu k případnému opakování daru. Je důležité, aby fundraiser poděkoval vždy, včas a adekvátním způsobem. Musí zejména ocenit přínos a velkorysost podporovatele.

9. Zásada výsledku – velmi důležitou informací je porovnání výše shromážděných prostředků prostřednictvím konkrétní fundraisingové meto s náklady na její použití. (Boukal, 2013, s. 47-65)

3.6 Individuální dárcovství

Individuální dárcovství je svébytným a specifickým nástrojem fundraisingu, který se například od psaní grantů liší především vysokou mírou emocionality a potřebou systematického a dlouhodobého budování vztahů s jednotlivými podporovateli. Fundraiser, který se věnuje individuálnímu dárcovství, by měl být schopen vyhledat vhodné podporovatele a dárce a následně jim předat nadšení pro společné naplňování poslání neziskové organizace. Individuální fundraising je tedy dvojstranným vztahem, který by měl přinášet užitek oběma stranám.

Individuální dárcovství musí být součástí celkové fundraisingové strategie. Již na začátku by mělo být stanoveno, jaký podíl prostředků z celkového rozpočtu je možné získat prostřednictvím právě individuálních dárců. (Boukal, 2013, s. 77)

3.6.1 Formy individuálního dárcovství

Individuální dárcovství může mít různé podoby, které by měly odpovídat potřebám dané neziskové organizace a jejímu poslání. Při stanovování strategie individuálního dárcovství v neziskové organizaci je vždy žádoucí, aby nabízela potenciálním podporovatelům širší portfolio možných způsobů darování, a to jak růzností forem dárcovství, ale i praktického provedení (např. DMS). Volba formy daru by měla být maximálně efektivní, a to jak pro neziskovou organizaci, tak pro dárce samotného, tzn. administrativní a režijní náklady spojené s výběrem darů by neměly zatěžovat neziskovou organizaci nebo by z plateb darů neměly plynout nepřiměřené zisky dalším osobám.

Formy výběru daru

1. Finanční dary

- hotovostní vklady do pokladny neziskové organizace
- poštovní poukázka (složenko)
- jednorázový bankovní převod
- trvalý bankovní příkaz k úhradě
- DMS
- příspěvek do pokladničky (v průběhu sbírky)

- dražba
- tombola
- závěť

2. Movité a nemovité dary

- nemovitosti (budovy, pozemky)
- movité věci
- služby (např. poskytnutí prostor bez nároku na nájem)

3. Dobrovolnictví

- krátkodobé dobrovolnictví
- dlouhodobé dobrovolnictví
- firemní dobrovolnictví (Boukal, 2013, s. 82)

3.6.2 Adresné formy individuálního dárcovství

Mezi adresné formy dárcovství patří závěť a mecenášství.

Závěť

Závěť je velmi specifická a delikátní forma individuálního fundraisingu, vyžaduje velkou míru důvěry mezi dárcem (zůstavitelem) a příjemcem. Převod majetku formou dědictví ve prospěch neziskové organizace je většinou výrazem dlouhodobého vztahu, ať už k organizaci či k danému tématu. Podle nového občanského zákoníku může být dědictví omezeno splněním určité podmínky (např. účelové vázání dědictví ve prospěch konkrétního projektu neziskové organizace), příkazu (např. umožnit přístup k uměleckému dílu, které je předmětem dědictví) nebo určením času. Nový občanský zákoník také zavádí možnost odkázat majetek chudým nebo skupině osob bez jejich konkrétní specifikace. (Boukal, 2013, s. 88)

Mecenášství

Mecenášství je zvláštní forma individuálního dárcovství, zejména v oblasti podpory kultury či jiných veřejných aktivit. Mecenáši jsou osobně zainteresováni na spolupráci např. s různými divadly. (Boukal, 2013, s. 90)

3.6.3 Neadresné formy individuálního dárcovství

Mezi neadresné formy individuálního dárcovství patří veřejné sbírky, charitativní akce (benefiční akce), dražba, tombola, prodej předmětů, speciální formy dárcovských kampaní.

Veřejné sbírky

Pořádání sbírek ve prospěch veřejně prospěšných aktivit je v České republice upraveno zákonem č. 117/2001 Sb. o veřejných sbírkách. Sbírkou dle tohoto zákona je výlučně shromažďování finančních prostředků, nikoliv hmotných darů. Za veřejnou sbírku je tak nutno považovat například i adresné oslovování osob za účelem poskytnutí finančního příspěvku. Sbírkou smí organizovat pouze právnické osoby na základě písemného oznámení příslušnému krajskému úřadu. Kontrolu a dozor nad konáním sbírek provádí příslušný úřad, který vydal osvědčení o konání sbírky, formou správního dozoru. Centrální evidenci sbírek vede Ministerstvo vnitra a zpřístupňuje aktuální informace způsobem umožňující dálkový přenos.

Způsoby konání sbírky:

- shromažďování finančních prostředků na zvláštním bankovním účtu
- sběrací listiny
- pokladničky
- prodej předmětů
- prodej vstupenek na veřejné a všeobecně přístupné akce
- pronájem telefonní linky určené ke shromažďování příspěvků z telefonního účtu

V současné době je v České republice provozováno přibližně 2000 sbírek, které organizují neziskové organizace, obce, kraje i podnikatelské subjekty. (Boukal, 2013, s. 92)

Charitativní akce (benefiční akce)

Charitativní akcí můžeme například nazvat prodejní výstavy, festivaly, hudební, výtvarné a divadelní programy. V ceně vstupného musí být odlišeno, jaká částka z celkové ceny je příspěvkem na sbírku. Aby byly charitativní akce úspěšné, je nezbytné, aby byly dobře zorganizované, a to jak z hlediska produkce, tak i medializace akce. (Boukal, 2013, s. 98)

Dražba

Dražba může být realizována samostatně, ale také jako součást charitativní akce. Pro účely neziskových organizací mohou být buď draženy předměty, které přímo souvisí s její činností, nebo mohou být draženy předměty umělecké nebo jiné hodnoty, které neziskové organizaci věnují konkrétní osoby nebo firmy. Dražbou se tedy rozumí prodej věci, která se tímto způsobem nabízí ke koupi neurčitému množství subjektů, přičemž je prodána tomu, kdo nabízí nejvíce a zároveň se zavazuje splnit všechny ostatní podmínky, které byly pro dražbu stanoveny. (Boukal, 2013, s. 100)

Tombola

I tombolu lze využít jako jeden ze způsobů obstarání finančních prostředků ve prospěch neziskových organizací. Podobně jako v případě aukcí jsou předměty poskytnuté do tomboly dary od fyzických nebo právnických osob, případně vlastní produkty dané neziskové organizace. S tombolou se můžeme setkat, jako se zpestřením různých společenských událostí, zejména pak plesů a bálů. (Boukal, 2013, s. 102)

Prodej předmětů

Sbírku lze provozovat i formou prodeje předmětů. Může se jednat o předměty přímo vyrobené v neziskové organizaci klienty, předměty které jsou vyrobeny nebo vytvořeny pro neziskovou organizaci, nebo předměty, které jsou formou sponzoringu darované neziskové organizaci. Ve všech těchto případech je nezbytné, aby kupujícímu bylo zřejmé, jaká částka z celkové ceny předmětu je určena na sbírku.

Prodej předmětů může mít tyto podoby:

- street fundraising (nabízení předmětů přímo na ulici)

- prodej zboží nebo služeb v průběhu charitativní akce
- prodej přes vlastní e-shop
- prodej charitativního zboží v komerčních e-shopech
- nákup určitého komerčního zboží, v jehož ceně je zahrnuta pevná částka, která je poskytnuta konkrétní neziskové organizaci (Boukal, 2013, s. 103)

Speciální formy dárcovských kampaní

S rozšiřující se dostupností mobilních telefonů, rozvojem internetu, sociálních sítí a dalších moderních komunikačních technologií začalo přibývat i dárcovských kampaní a způsobů, které využívají právě těchto nástrojů. Jedná se například o projekt dárcovských SMS tzv. DMS. Dárcovská SMS je společným projektem občanského sdružení Fórum dárců a Asociace provozovatelů mobilních sítí. Česká republika byla první zemí, kde začala tato služba fungovat. (Boukal, 2013, s. 104)

3.7 Dary a daně

Poskytnutí daru neziskovým organizacím, ať už fyzickou, právnickou osobou či osobou samostatně výdělečně činnou, stát daňově zvýhodňuje při úhradě daně z příjmů. Nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, registrované církve a náboženské společnosti mohou uplatnit osvobození od daně darovací v případě, že bude dar použit pro realizaci cílů, ke kterým byly organizace založeny. Získá-li nezisková organizace pouze dary osvobozené od daně darovací, musí sice podat daňové přiznání, ale daň platit nebude. (Boukal, 2013, s. 83)

3.7.1 Dárcovství versus sponzoring

Od darování je nutné odlišovat sponzorování, které je založeno na poskytnutí propagační a reklamní služby neziskovou organizací sponzorovi. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takové služby. Smlouva v tomto případě není smlouvou darovací, ale smlouvou o reklamě. Náklady na propagaci a reklamu jsou daňově uznatelným nákladem a sponzor si je může v plné výši zahrnout do základu daně. Na rozdíl od odčitatelné položky „dary“ tak sponzorský příspěvek snižuje základ daně v plné výši. Pokud je nezisková organizace plátcem DPH, musí „cena“ za reklamu obsahovat i DPH. Příjmy ze sponzorského vztahu jsou v neziskové organizaci považovány příjmy z reklamy, které jsou předmětem daně z příjmů a v každém případě jsou zahrnuty do základu daně. Neplatí pro ně žádné osvobození od daně. (Boukal, 2013, s.83)

3.8 Marketing neziskových organizací

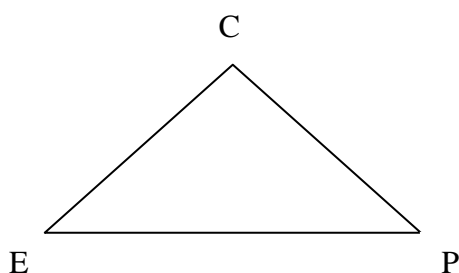
3.8.1 Vymezení pojmu marketing

Marketing je bezesporu stěžejní metodou řízení v procesu výroby a distribuce. Má však významné postavení i v nevýrobní sféře, v neziskovém sektoru. Obecné charakteristiky jsou pro ziskový i neziskový sektor stejné. Je vyloučené najít jednoznačnou definici pro marketing, existují snad stovky různých přístupů. Tim Hannagan uvádí definici marketingu: „Marketing je součástí procesu řízení, zaměřené na identifikaci, předvídání a uspokojování požadavků zákazníka s cílem vytvořit zisk. (Hannagan, 1996, s. 11)

Drucker definoval marketing „jako podnik viděný z hlediska jeho konečného výsledku, tj. z hlediska zákazníků“. (Drucker, 1993, s. 12)

Marketing můžeme vidět z různých pohledů, a to marketing jako obchodní filozofie, jako funkce v rámci organizace, jako řešení problémů spojených s obchodem a službami, jako nástroj strategie, jako základní faktor v procesu realizace poslání nebo jako oblast výzkumu.

V tomto procesu, či v tomto hledání uspokojování potřeb se jak v tržním, tak i v neziskovém sektoru organizace pohybují v magickém trojúhelníku, jehož vrcholy jsou předmětem zájmu marketingu. (Rektořík, 2004, s. 81)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rektořík, 2004, s.81.

C – zákazník, klient, člověk se svými potřebami, zkušenostmi, známými, tlaky sociálního okolí, neuvědomělou motivací až sugescí.

E – okolí, ekonomická situace, ve které se společnost i občan pohybuje, příjmová situace a s tím související možnosti pořízení zbytných a nezbytných statků, právní předpisy, technické normy, ekologické faktory – což vše představuje makrookolí organizace.

Mikrookolí bere v úvahu podmínky uvnitř organizace, partnery, tedy faktory, které jsou organizací bezprostředně ovlivnitelné.

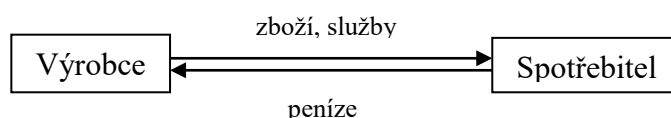
P – výrobek či služba, která je nabízena. A to včetně užítku, který je se spotřebou statku bezprostředně spojen. Tak jde o vytvoření IMAGE realizovaného statku a organizace. (Rektořík, 2004, s. 81)

3.8.2 Subjekty vstupující na trh

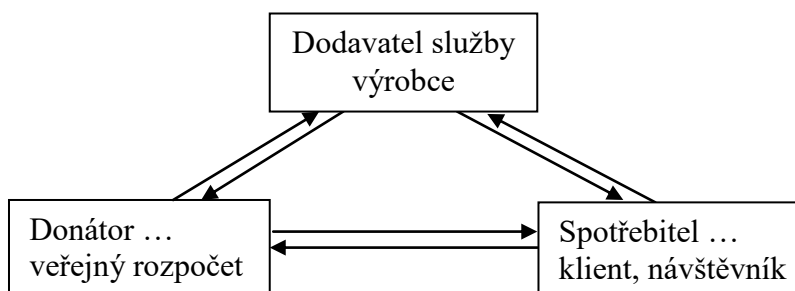
U neziskových a ziskových organizací lze pozorovat subjekty, s nimiž tyto organizace vstupují na trh, respektive do vzájemných vztahů.

Obrázek 3: Interakce subjektů pro potřeby marketingu

Ziskové organizace

Neziskové organizace

Zdroj: Rektořík J.: Ekonomika neziskových organizací (2004, s. 82)

Rozdělení subjektů (organizací) pro aplikaci marketingu v neziskovém sektoru:

1. Subjekty realizující výkon veřejné správy.
2. Subjekty, které realizují produkty a služby.
  - a) Veřejné finanční instituce (zdravotní pojišťovny, penzijní fondy – vždy se státní účastí).

- b) Subjekty neziskového sektoru (vč. veřejného), které realizují veřejnou či vzájemně prospěšnou činnost.

U subjektů pod bodem 1, se nepředpokládá použití marketingu, jde vždy o informační činnost či kampaň. Subjekty pod bodem 2a realizují marketing stejně jako organizace ziskové. (Rektořík, 2004, s. 82)

3.8.3 Sedm kroků pro realizaci úspěšného marketingu

Při marketingovém postupu neziskových organizací se uvádí sedm důležitých kroků, které je třeba provést při tvorbě a realizaci marketingového plánu. Marketing neziskových organizací nesmí být vnímán jenom jako technika. Je to základní přístup, jak činnost organizace pojímat a organizovat.

1. *Určit vazbu mezi marketingovým a strategickým plánem organizace.* Pomocí těchto dvou plánů se organizace dostane ke splnění svých vytyčených cílů.

- SWOT analýza – jedná se o analýzu silných a slabých stránek organizace, tedy vnitřního prostředí a analýzu příležitostí a hrozeb organizace, tedy vnějšího prostředí. SWOT analýza je jakýsi „odrazový můstek“ celého marketingového procesu.
- Marketingový průzkum – tímto průzkumem lze zjistit různé informace, například potřeby a přání klientů, efektivitu marketingové komunikace, efektivitu nabízených služeb nebo velikost a rozdělení trhu.

2. *Stanovení marketingových cílů*

- Akční cíle – určují konkrétní, specificky zaměřené a měřitelné výsledky. Většinou se týkají počitatelných věcí, například počet lidí, kteří se zúčastní akce.
- Cíle v oblasti image – jsou neměřitelné, podobné vizi, či poslání organizace.

3. *Představení organizace na trhu* – je vhodné především tehdy, když organizace vstupuje na trh poprvé, nebo změnila-li cíl své činnosti, nabízený produkt nebo službu. Měla by vždy usilovat v rámci svého představení na trhu o jasná a pravdivá sdělení, která bude opírat o vysokou kvalitu poskytovaných služeb, nebo nabízených produktů.

4. *Marketingový audit* – ten určuje poměr mezi tzv. marketingovými „P“, tedy marketingový mix. Patří do něj následující:

- Cena (price) – ve skutečnosti odpovídá situaci na trhu, avšak v neziskové sféře se pro ni hledají zdroje dotování, aby služby byly klientům dostupné.
- Produkt (product) – jde o službu, produkt nebo program, který naplňuje potřeby klientů.
- Místo (promotion) – jedná se o to, jak je produkt, služba nebo program dostupný.
- Propagace (propagation) – soustřeďuje se na problém, jak oslovuje vybrané cílové skupiny a dárce.

5. *Marketingový plán* – zahrnuje:

- Realizační shrnutí – to načrtne nevýznamnější body, strategické návrhy a jejich důsledky. Poskytuje stručné shrnutí celého návrhu.
- Analýzu současné situace – čerpající informace ze SWOT analýzy.
- Cíle – určující, kam se chce organizace dostat.
- Postupy – vymezující, jak dosáhnout vytyčených cílů.
- Uvedení do praxe – tedy kdo, co a do kdy udělá.
- Rozpočet – shrnuje, kolik všechno bude stát.

6. *Vypracování marketingové komunikační kampaně*. Jedná se o mechanismus, který organizaci spojuje s jejími cílovými skupinami. Propagace zahrnuje všechny způsoby komunikace, kterými organizace vytváří svou image nebo motivuje lidi k pro ni potřebným směnám. Mezi nástroje propagace patří např. výroční zprávy, inzeráty, billboardy, informační brožury, plakáty atd. Chyba, kterou neziskové organizace často dělají, je permanentní snaha o nový přístup. Ale propagační technika, která se už jednou osvědčila, bude fungovat i příště. Tedy je dobré se jí držet a zdokonalovat ji.

7. *Zhodnocení výsledků a postupů, které organizace v rámci svého marketingového postupu použila*. Při hodnocení je dobré použít například otázky: Co fungovalo dobře? Co by se dalo příště udělat jinak? (Rektořík, 2004)

4 Charakteristika prostředí

V následující části diplomové práce je charakterizováno prostředí, ve kterém se dané neziskové organizace nalézají a poskytují zde své služby. Území je popsáno z hlediska demografického, sociálního a bude zahrnut i ekonomický pohled. Současně jsou charakterizovány sociální služby a jejich poskytovatelé v Královéhradeckém kraji i jednotlivých okresech.

4.1 Charakteristika Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Hranici kraje tvoří z více než jedné třetiny státní hranice s Polskem. Se sousedními Libereckým a Pardubickým krajem tvoří oblast Severovýchod, která patří mezi tři největší oblasti v republice jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Posledním sousedním krajem je kraj Středočeský. Krajskou metropolí královéhradeckého kraje je Hradec Králové. Území o velikosti 4759 km² je rozděleno na 5 okresů, které zahrnují 448 obcí. Mezi okresní města kraje řadíme Hradec Králové, Náchod, Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Královéhradecký kraj má přes 550 tisíc obyvatel. V kraji je zřízeno 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené úřady spravují obce v území, které je skladebné do okresů i do správních obvodů obcí s rozšířenou působností. (Český statistický úřad, 2014)

Obrázek 4: Obce a okresy Královéhradeckého kraje

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.czso.cz

Počet neziskových organizací v Královéhradeckém kraji znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 2: Statistika počtu nevládních neziskových organizací v ČR v roce 2014

Kraj	Nadace	Nadační fondy	OPS	Spolky	Církevní právnické osoby	Pobočné spolky	Ústavy	Celkem
Hl. m. Praha	240	563	877	16 738	345	1 737	66	20 566
Středočeský	32	87	277	10 033	354	3 800	25	14 608
Jihočeský	23	95	218	5 802	385	2 437	8	8 968
Plzeňský	20	43	104	4 527	169	2 068	5	6 936
Karlovarský	13	24	86	2 353	77	671	3	3 227
Ústecký	20	43	178	5 953	334	1 903	5	8 436
Liberecký	20	30	125	3 485	220	1 171	8	5 059
Královéhradecký	14	88	139	4 440	198	1 720	8	6 607
Pardubický	11	52	116	3 981	213	1 634	8	6 015
Vysočina	10	46	96	3 674	287	2 008	1	6 122
Jihomoravský	52	180	302	10 007	520	2 903	13	13 977
Olomoucký	29	72	145	5 059	353	1 689	5	7 352
Zlínský	29	103	141	4 206	250	1 580	3	6 312
Moravskoslezský	27	112	241	7 529	453	2 636	11	11 009
Celkem	530	1 538	3 045	87 787	4 158	27 957	167	125 182

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.czso.cz

Jak uvádí předcházející tabulka, Královéhradecký kraj je na 8. místě v celkovém počtu nestátních neziskových organizací v ČR z celkových 13 krajů a hl. m. Prahy. Nejčastější právní formou neziskových organizací v krajích je spolek. Druhou nejčastější právní formou neziskových organizací v krajích je pobočný spolek. V roce 2013 došlo ke zvýšení počtu obecně prospěšných společností na 3045, tento počet se již zvyšovat nebude, protože od 1. 1. 2014 již nemohou vznikat organizace s právní formou obecně prospěšných společností.

4.2 Charakteristika jednotlivých okresů

Královéhradecký kraj se skládá z 5 okresů, tedy okresu Jičín, Náchod, Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Jejich rozložení v kraji je zobrazen na obrázku č. 4.

4.2.1 Okres Jičín

Okres Jičín leží v severozápadní části Královéhradeckého kraje. Na severu sousedí s okresem Semily v Libereckém kraji, na východě s okresem Trutnov, na jihu s okresem Hradec Králové a na západě s okresy Nymburk a Mladá Boleslav ve Středočeském kraji. Rozloha tohoto okresu činí 887 km², na celkové ploše Královéhradeckého kraje se podílí 18,6 % a je druhým nejmenším okresem v kraji (za okresem Náchod). V okrese Jičín žije přibližně 80 tisíc obyvatel, tedy 14,4 % z celkového počtu obyvatel v kraji, což z něj činí druhý nejmenší v Královéhradeckém kraji (za okresem Rychnov n. Kn.). Hustota zalidnění je druhá nejmenší v kraji (za okresem Rychnov n. Kn.). Na 1 km² připadá 90 obyvatel. Specifický je okres pískovcovými útvary Prachovských skal. Z celkové rozlohy okresu tvoří 68,1 % zemědělská půda, lesy pokrývají 21,7 % plochy okresu.

Na základě zákona 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, bylo na území okresu vytvořeno šest správních obvodů pověřených obecních úřadů - Jičín, Hořice, Kopidlno, Lázně Běláhrad, Nová Paka a Sobotka a tři správní obvody obcí s rozšířenou působností - Jičín, Hořice a Nová Paka. Tyto obce jsou pověřeny výkonem vybraných funkcí státní správy pro všechny obce, které do jejich správního obvodu přísluší.

Ke konci roku 2014 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů téměř 20 tisíc podnikatelských subjektů, to představuje 14,3 % z celkového počtu ekonomických subjektů kraje. Fyzické osoby tvořily 82,7 % a 17,3 % právnické osoby. V členění podle odvětvové činnosti tvořily z celkového počtu 15,8 % subjekty zabývající se průmyslem, 12,7 % stavebnictvím, 5,5 % zemědělstvím, ale nejvíce, 28,2 % subjekty zabývající se obchodem, ubytováním a stravováním. (Český statistický úřad, 2015)

4.2.2 Okres Náchod

Okres Náchod se nachází na severovýchodě Královéhradeckého kraje na území mezi Krkonošemi a Orlickými horami. Na severu a východě je státní hranice s Polskem, na západě sousedí s okresem Trutnov, na jihu s okresy Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Rozloha okresu Náchod činí 852 km², je tedy nejmenším okresem Královéhradeckého kraje, zabírá 17,9 % jeho rozlohy. V okrese žije přibližně 112 tisíc obyvatel, tj. 20,1 % z celkového počtu obyvatel kraje. To činí z okresu Náchod třetí největší okres v kraji. Na 1 km² připadá 130 obyvatel, je tak druhým nejhustěji zalidněným okresem v kraji. Větší část okresu má typický podhorský charakter. Povrch okresu tvoří většinou pahorkatina. Z celkové rozlohy okresu tvoří 61,4 % zemědělská půda, lesy pokrývají 27,2 % plochy okresu.

Na základě zákona č.314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, bylo na území okresu vytvořeno devět správních obvodů pověřených obecních úřadů - Broumov, Červený Kostelec, Česká Skalice, Hronov, Jaroměř, Náchod, Nové Město nad Metují, Police nad Metují, Teplice nad Metují a čtyři správní obvody obcí s rozšířenou působností - Náchod, Broumov, Jaroměř, Nové Město nad Metují. Tyto obce jsou pověřeny výkonem vybraných funkcí státní správy pro všechny obce, které do jejich správního obvodu přísluší.

Ke konci roku 2014 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů téměř 26 tisíc podnikatelských subjektů, to představuje 19,2 % z celkového počtu ekonomických subjektů kraje. Fyzické osoby tvořily 83 % a právnické osoby 17 %. V členění podle odvětvové činnosti tvořily z celkového počtu 14,8 % podniky zabývající se průmyslem, 13,6 % tvořily stavební podniky, 5,8 % zemědělské podniky, ale nejvíce, více než 30 %, podniky zabývající se obchodem, ubytováním a stravováním. (Český statistický úřad, 2015)

4.2.3 Okres Hradec Králové

Okres Hradec Králové se nachází ve střední části východních Čech. Na severu sousedí s okresy Jičín, Trutnov a Náchod, na východě s okresem Rychnov nad Kněžnou. Na jihu sousedí s okresem Pardubice (Pardubickým krajem) a na západě s krajem Středočeským,

s okresy Nymburk a Kolín. Rozloha činí 892 km², tedy na celkové ploše Královéhradeckého kraje se podílí 18,7 % a je třetím největším okresem v kraji (po okrese Trutnov a Rychnov nad Kněžnou). V okrese žije téměř 165 tisíc obyvatel, tj. 29,5 % z celkového počtu obyvatel kraje a z tohoto hlediska je okresem největším v kraji. Na 1 km² připadá 183 obyvatel. Povrch okresu tvoří mírně zvlněná pahorkatina. Z celkové rozlohy okresu tvoří 70,0 % zemědělská půda, lesy pokrývají 16,7 % plochy okresu, tj. nejméně ze všech okresů Královéhradeckého kraje.

Na základě zákona č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností bylo, na území okresu vytvořeno šest správních obvodů - pověřených obecních úřadů - Hradec Králové, Chlumeck nad Cidlinou, Nechanice, Nový Bydžov, Smiřice a Třebechovice pod Orebem a dva správní obvody obcí s rozšířenou působností - Hradec Králové a Nový Bydžov. Tyto obce jsou pověřeny výkonem vybraných funkcí státní správy pro všechny obce, které do jejich správního obvodu přísluší.

Ke konci roku 2014 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů 42 889 podnikatelských subjektů, to představuje 31,8 % z celkového počtu ekonomických subjektů kraje. Fyzické osoby tvořily 76,7 % a právnické osoby 23,3 %. V členění podle odvětvové činnosti tvořily, z celkového počtu, 13,0 % podniky zabývající se průmyslem, 11,3 % tvořily stavební podniky, 3,6 % zemědělské podniky, ale nejvíce, 27,8 % podniky zabývající se obchodem, ubytováním a stravováním. (Český statistický úřad, 2015)

4.2.4 Okres Rychnov nad Kněžnou

Okres Rychnov nad Kněžnou se rozkládá na východě Královéhradeckého kraje. Na západě sousedí s okresem Hradec Králové, na severu s okresem Náchod. Jižní hranici má s okresy Pardubického kraje (s okresy Pardubice a Ústí nad Orlicí). Východní hranici okresu tvoří státní hranice s Polskem. Rozloha činí 982 km² a na celkové ploše Královéhradeckého kraje se podílí 20,6 %, je tak druhým největším okresem v kraji (za okresem Trutnov). V okrese Rychnov nad Kněžnou žijí téměř 80 tisíc obyvatel, tj. 14,3 % z celkového počtu obyvatel kraje, z tohoto hlediska je rychnovský okres nejmenším v kraji. Na 1 km² připadá

80 obyvatel, má nejmenší hustotu zalidnění v kraji. Z celkové rozlohy okresu tvoří 53,4 % zemědělská půda, téměř 38 % plochy okresu je pak pokryto lesy.

Na základě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, bylo na území okresu vytvořeno sedm správních obvodů pověřených obecních úřadů - Rychnov nad Kněžnou, Dobruška, Kostelec nad Orlicí, Opočno, Rokytnice v Orlických horách, Týniště nad Orlicí a Vamberk a tři správní obvody obcí s rozšířenou působností - Rychnov nad Kněžnou, Dobruška a Kostelec nad Orlicí. Tyto obce jsou pověřeny výkonem vybraných funkcí státní správy pro všechny obce, které do jejich správního obvodu přísluší.

Ke konci roku 2014 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů 17 851 podnikatelských subjektů, to představuje 13,2 % z celkového počtu ekonomických subjektů kraje. Fyzické osoby tvořily 83,3 %, právnické osoby pak 16,7 %. V členění podle odvětvové činnosti tvořily z celkového počtu 14,2 % subjekty zabývající se činností průmyslovou, 11,6 % stavební a 7,4 % zemědělskou činností. Nejvíce, 27,7 % podniky zabývající se obchodem, ubytováním a stravováním. (Český statistický úřad, 2015)

4.2.5 Okres Trutnov

Okres Trutnov se nachází v severní části kraje, kde přechází z podhorského pásma v horský masiv Krkonoš. Severní hranici tvoří v celé délce státní hranice s Polskem, na východě a v části jižní hranice sousedí s okresem Náchod. Západní hranici okresu tvoří okres Semily z Libereckého kraje, zbývající část jižní hranice okres Jičín a z malé části okres Hradec Králové. Rozloha okresu činí 1 147 km² a na celkové ploše Královéhradeckého kraje se podílí 24,1 % a je tak největším okresem v kraji. V okrese Trutnov žije téměř 120 tisíc obyvatel, tj. 21,6 % z celkového počtu obyvatel v kraji. Z tohoto hlediska se trutnovský okres řadí na druhé místo v kraji za okres Hradec Králové. Na 1 km² připadá 104 obyvatel, tedy hustota zalidnění je třetí největší v kraji (za okresem Hradec Králové a Náchod). Z celkové rozlohy okresu tvoří 43,3 % zemědělská půda, lesy pokrývají 46,8 % plochy okresu, to je nejvíce v kraji.

Na základě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností, bylo na území okresu vytvořeno sedm správních obvodů

pověřených obecních úřadů - Trutnov, Dvůr Králové nad Labem, Hostinné, Svoboda nad Úpou, Úpice, Vrchlabí a Žacléř a tři správní obvody obcí s rozšířenou působností - Trutnov, Dvůr Králové nad Labem a Vrchlabí. Tyto obce jsou pověřeny výkonem vybraných funkcí státní správy pro všechny obce, které do jejich správního obvodu přísluší.

Ke konci roku 2014 bylo z hlediska struktury podnikatelské sféry zapsáno do registru ekonomických subjektů téměř 30 tisíc podnikatelských subjektů, to představuje 21,5 % z celkového počtu ekonomických subjektů kraje. Fyzické osoby tvořily 81,4 % a právnické osoby pak 18,6 %. V členění podle odvětvové činnosti zaujímaly z celkového počtu 12,0 % podniky zabývající se průmyslem, 14,0 % tvořily stavební podniky, 5,4 % zemědělské podniky, ale nejvíce, 30,0 % podniky zabývající se obchodem, ubytováním a stravováním. (Český statistický úřad, 2015)

4.3 Charakteristika zkoumaných nestátních neziskových organizací

V této části práce jsou stručně charakterizovány nestátní neziskové organizace, které jsou předmětem jejího zkoumání. Jednotlivé organizace jsou popsány z hlediska jejich činnosti, na které jsou zaměřeny.

Dále je charakterizována jejich ekonomická situace, přesněji příjmové a nákladové položky rozpočtu. Obě položky by v případě neziskových organizací měly být vyrovnané. V případě, že se tak nestane, předpokládá se, že zisk bude využit na podporu činnosti organizace a ztráta bude vyrovnána z vytvořených rezerv z minulých období.

4.3.1 Obecně prospěšná společnost Apropo Jičín

Nezisková organizace Apropo Jičín, o.p.s. vznikla v roce 1996. Organizace vznikla jako organizační jednotka Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice. Do roku 2013 byla tato nezisková společnost známá jako Okresní organizace Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v Jičíně a byla zaregistrovaná pod názvem OO SPMP Jičín – Apropo. Od 1. 1. 2014 prošla organizace změnami, občanské sdružení Apropo smluvně převedlo veškerá práva a povinnosti na nově vzniklou společnost Apropo Jičín, obecně prospěšná společnost. Nyní je tedy organizace zaregistrována pod názvem Apropo Jičín, o.p.s.

Apropo Jičín, o.p.s je největší neziskovou organizací na Jičínsku a její hlavní činností je poskytování podpory dětem s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením. V současné době má organizace registrované tři sociální služby, Denní stacionář APROPO, Osobní asistenci APROPO a nově od ledna 2014 Sociální rehabilitaci APROPO. Dále také nabízí aktivity, které jsou prevencí sociálního vyloučení. Podporou usiluje o zvýšení kvality života pečující rodiny. Na zajištění veškeré činnosti se nyní podílí 25 pracovníků.

Osobní asistence je terénní služba určená klientům od 3 do 30 let s tělesným i kombinovaným postižením. Je to v podstatě služba, která přijde za klientem a je zde kvůli tomu, aby mohli klienti dělat naprosto běžné věci. Například pokud chce jít klient do kina, k lékaři či k holiči. Osobní asistence je často klientům poskytována ve školských

zařízeních, kde asistenti pomáhají s běžnými úkony. Díky osobní asistenci je klientům umožněna seberealizace, klient získává prostor k rozvoji svého potenciálu. Tato služba je navíc poskytována v přirozeném prostředí klienta, což napomáhá k větší životní pohodě a klidu klienta. V Apropu také chápou potřeby rodičů, tedy jelikož si každý občas potřebuje odpočinout, dává rodičům možnost načerpat nové síly, chápou, že starost o osobu s postižením je často velmi psychicky i fyzicky náročná.

Denní stacionář je služba určená pro těžce zdravotně postižené, kteří docházejí do Apropa, aby tam strávili část dne ve společnosti dalších dětí a mladých dospělých. Podporuje soběstačnost, udržuje, nacvičuje a rozvíjí jejich osobní a sociální dovednosti a schopnosti, které podporují jejich sociální začleňování. Klienti, kteří stacionář navštěvují, se účastní různých individuálních i skupinových aktivit, které jim pomáhají zlepšovat jejich psychický i fyzický stav.

Sociální rehabilitace je služba, která pomáhá klientovi učit se pohybovat v běžném životě samostatně, soběstačně a především spokojeně. Asistenti poskytují službu u klientů doma, venku či ve cvičném bytě. Je to služba, která vytváří klientům možnosti do budoucna.

Apropo Jičín, o.p.s. také zajišťuje ostatní aktivity, jako jsou Terapeutické aktivity, Fakultativní služby a Péče o pečující. V rámci Fakultativních služeb je to například fyzioterapie, hipoterapie, léčebné plavání nebo chirofonetika.

Hlavním posláním společnosti je „Pomáhat rodinám s postiženým dítětem vést plnohodnotný život“. (Apropo Jičín, o.p.s., 2015)

4.3.2 Zapsaný spolek Sdružení SPLAV

Sdružení Splav, o.s. bylo založeno v roce 2004 na území 17 obcí v okrese Rychnov nad Kněžnou. Sdružuje představitele obcí, občanských sdružení, hospodářských subjektů, příspěvkových organizací, odborných institucí a dalších subjektů, které spolupracují na základě společné strategie a společných cílů. Tím je pečovat o kulturní a hospodářský rozvoj regionu, vytvářet podmínky pro nejširší spolupráci při rozvoji regionu, propagovat obnovu venkova a získat jí vážnost ve společnosti a účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova.

MAS Sdružení SPLAV vznikala postupně, z původních 5 obcí mikroregionu Bělá a rozrůstala se v několika vlnách. K obcím mikroregionu Bělá se na začátku roku 2005

přidalo dalších 10 obcí Rychnovska a v roce 2006 také obec Deštné v Orlických horách a okresní město Rychnov nad Kněžnou. K zásadnímu rozšíření pak došlo 2007 vstupem sousední MAS Vyhlídka do Sdružení SPLAV a sloučením katastrálních území obcí na území obou subjektů pod působnost MAS Sdružení SPLAV. Území se tak rozšířilo o dalších 15 obcí. Důvodem sloučení území byla blízká spolupráce obou MAS a blízkost priorit rozvoje území. Od té doby nedošlo k významnějším územním změnám, po odstoupení obce Deštné v Orlických horách v roce 2013 je nyní součástí MAS 31 obcí.

Hlavními okruhy činnosti Sdružení SPLAV, z.s. jsou Program LEADER, práce s ohroženými skupinami obyvatel, děti a mládež, mezinárodní spolupráce.

V rámci programu LEADER sdružení získává finanční podporu pro drobné investiční akce obcí, podnikatelů a neziskových organizací na území MAS. V období 2004 – 2013 dokázalo získat pro rozvoj regionu přes 77 mil. Kč. Dále bylo vybudováno a opraveno silnice a chodníky, proběhla revitalizace zeleně a byly vysázeny nové stromy, rekonstruovány objekty a zapsané památky, byla vybudována nová dětská hřiště, atd.

V roce 2014 byly projekty LEADER dokončeny, následovaly kontroly, monitoring a hlášení. Rok 2015 je pro sdružení rokem otevření nových dotačních programů. OP Rozvoje venkova – LEADER navrženo cca 5 % rozpočtu, Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání – LEADER v jedné 5 % rozpočtu, OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Rybářství, OP Přeshraniční spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce.

V tomto období má Sdružení SPLAV, z.s. projekty – MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů, Life from Soil (Život z půdy) a Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Rychnov nad Kněžnou. (Sdružení SPLAV, z.s., 2015)

4.3.3 Oblastní charita Trutnov

Oblastní charita Trutnov byla zřízena v roce 1992 Biskupstvím královéhradeckým. Tato nestátní nezisková organizace poskytuje především služby v oblasti sociální a zdravotní. Posláním organizace je pomáhat nemocným, zdravotně postiženým a hendikepovaným lidem prostřednictvím poskytování kvalitních sociálních a zdravotních služeb. Pomoc charita směřuje všem potřebným bez rozdílu rasy, náboženského vyznání a politické či státní příslušnosti. Cílem organizace je umožnit klientům setrvat ve svém přirozeném

prostředí i přes hendikep, kvůli kterému by jinak museli být hospitalizováni v některém z pobytových zařízení. Hlavními principy poskytovaných služeb je nezávislost a autonomie, začlenění a integrace, respektování potřeb, partnerství, kvalita, hodnocení potřeb a ochrana před předsudky.

Oblastní charita Trutnov poskytuje Domácí zdravotní služby, Domácí hospicovou – paliativní péči, Domácí pečovatelské služby, Služby osobní asistence, Centrum pro pomoc a podporu rodin s dětmi v náhradní rodinné péči, Centrum dobrovolníků, Půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek, Vzdělávací činnost. Jejich služby jsou určeny pro osoby s chronickým onemocněním, osobám s jiným zdravotním postižením, osobám s tělesným postižením, osobám se zdravotním postižením, rodinám s dětmi, seniorům, klientům po hospitalizaci a nemocným v terminálním stádiu.

Domácí zdravotní služba je kvalifikovaná ošetrovatelská péče poskytovaná pacientům v jejich přirozeném prostředí. Službu poskytují všeobecné zdravotní sestry v rozsahu 24 hodin, 7 dní v týdnu pacientům propuštěným z lůžkového zdravotnického zařízení.

Domácí hospicová – paliativní péče je komplexní péče poskytovaná pacientům, kteří trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo terminálním stádiu. Služba je poskytována zdravotními sestrami a jejím cílem je maximálně tlumit bolest a potíže vyplývající ze základní diagnózy a zmírnit tělesná i duševní strádání. Služba je poskytována v domácím prostředí pacienta. Pečujícím rodinám poskytuje odborné poradenství a nabízí pomoc v těžké životní situaci.

Půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek je doplňkovou službou. Umožňuje zapůjčení zdravotních pomůcek, které usnadňují pečujícím rodinám i ošetřujícímu personálu náročnou péči o nemocné.

Osobní asistence je registrovanou sociální službou a je poskytována nepřetržitě, bez omezení věku v přirozeném prostředí klienta. Služba většinou představuje dohled nad klientem v době nepřítomnosti pečující osoby. V případě poskytování osobní asistence u dětí, která navštěvují školské zařízení, obnáší osobní asistence i jejich doprovod a dopomoc v průběhu pobytu v zařízení.

Domácí pečovatelská služba je terénní službou, která zabezpečuje především úkonovou pomoc, která souvisí s péčí o vlastní osobu, domácnost a zprostředkovává kontakt klienta

se společenským prostředím. Cílem služby je pomoc klientům se sníženou soběstačností setrvat v přirozeném prostředí a podpořit jejich nezávislý život.

Centrum pro rodiny s dětmi v náhradní rodinné péči (Centrum MAJÁK) poskytuje podporu, pomoc, poradenství a vzdělávání rodinám s dětmi v náhradní rodinné péči. Centrum nabízí odlehčovací služby jako například víkendová setkání, výtvarné a rukodělné dílny, volnočasové aktivity, terapie, poradenství a jiné.

Centrum dobrovolníků při Oblastní charitě Trutnov bylo založeno v roce 2011. Dobrovolníci vykonávají svou činnost dlouhodobě či jednorázově. Centrum spolupracuje a jeho činnost využívá 13 nestátních neziskových organizací. Dobrovolnictví se věnují studenti středních a vysokých škol, lidé zaměstnaní i nezaměstnaní. (Oblastní charita Trutnov, 2015)

4.3.4 Občanské sdružení Centrum handicapovaných lyžařů

Centrum handicapovaných lyžařů je nezisková organizace se sídlem Jánských lázních, založená v roce 2001. Pracuje jako organizace veřejně prospěšná s celostátní působností. Činnost sdružení je především zaměřená na lyžování těžce tělesně postižených, které je určeno především mladým lidem a dětem po těžkých úrazech páteře, klientům s vrozenými vadami a s následky po onemocnění pohybového aparátu.

Před 13 lety začali v lokalitě Jánských lázní organizovat individuální výukové lyžařské kurzy pro vozíčkáře, které se rozrostly až do dnešní podoby. V roce 2005 se centrum stalo sportovním centrem alpského lyžování Českého svazu tělesně postižených sportovců. Hlavní snahou centra je vybudovat v Krkonoších zázemí pro handicapované lyžaře všech výkonnostních skupin. Od roku 2004 je centrum pořadatelem Mistrovství ČR v alpských disciplínách handicapovaných lyžařů.

Centrum handicapovaných lyžařů je ojedinělý projekt, který je zaměřen na komplexní lyžování tělesně postižených bez rozdílu věku nebo svazové příslušnosti. Realizace projektu je rozdělena do dvou programů, které na sebe navazují. Výukový program se skládá z realizace výukových lyžařských kurzů a monolyžařské školy (lyžař vozíčkář = monolyžař).

Kurzy monoski je dlouhodobý projekt, hlavní náplní monolyžařských kurzů je organizování výukových lyžařských kurzů pro širokou veřejnost tělesně postižených bez

rozdílu věku, převážně však zaměřenou na mladou poúrazovou generaci vozíčkářů. Na výukový program navazuje sportovní program. Monoski team nabízí nejen svým zdatným kurzistům možnost realizovat se na závodním poli a pod vedením trenérů se připravovat na domácí i zahraniční závody. Před 5 lety rozšířili svůj sportovní program o pořádání vrcholných domácích závodů, kterého se v lednu 2009 zúčastnil rekordní počet sportovců z 13 zemí. (Centrum handicapovaných lyžařů, 2015)

4.4 Způsoby financování vybraných NNO

Nestátní neziskové organizace získávají finanční i hmotné prostředky, které jsou pro jejich činnost nezbytné od státních a samosprávných orgánů, tuzemských i zahraničních nadací a samozřejmě také od jednotlivých občanů.

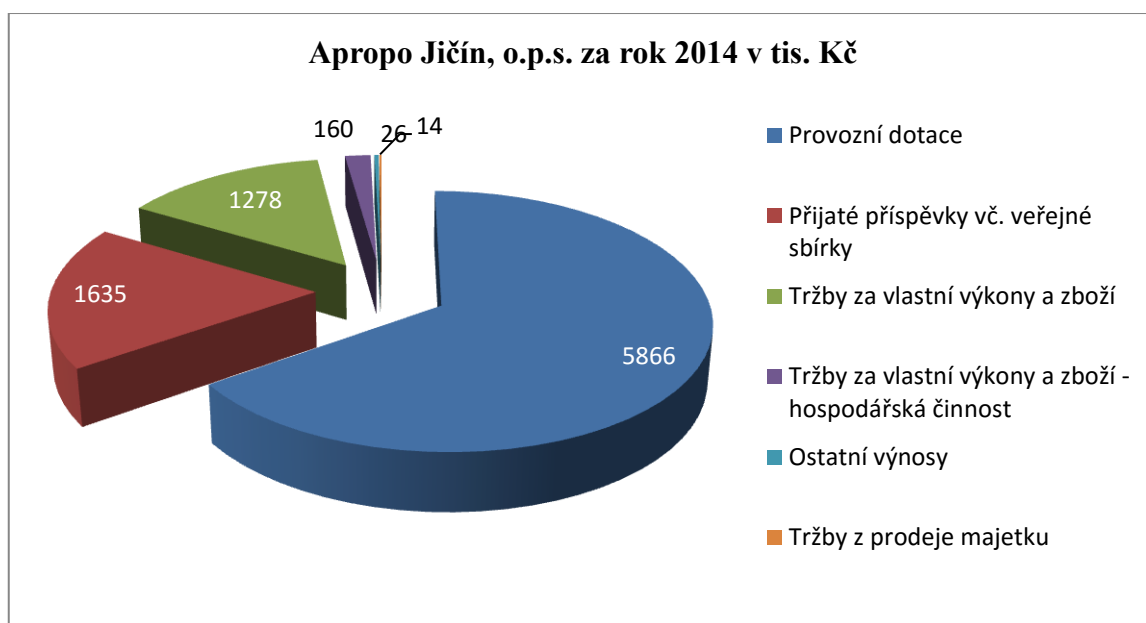
K financování nestátních neziskových organizací je nutné přistupovat aktivně a systematicky, aby bylo efektivní.

4.4.1 Zdroje financování Apropo Jičín, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost je největší nestátní neziskovou organizací na Jičínsku, která poskytuje sociální služby.

Hlavním zdrojem financí této organizace je Královéhradecký kraj, který poskytuje finanční prostředky prostřednictvím dotací v rámci dotačního programu z rozpočtu Královéhradeckého kraje na podporu sociálních služeb definovaných v zákoně č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Tato poskytovaná částka každoročně činí okolo 50 % celkových příjmů.

Graf 1: Financování Apropo Jičín, o.p.s. v roce 2014

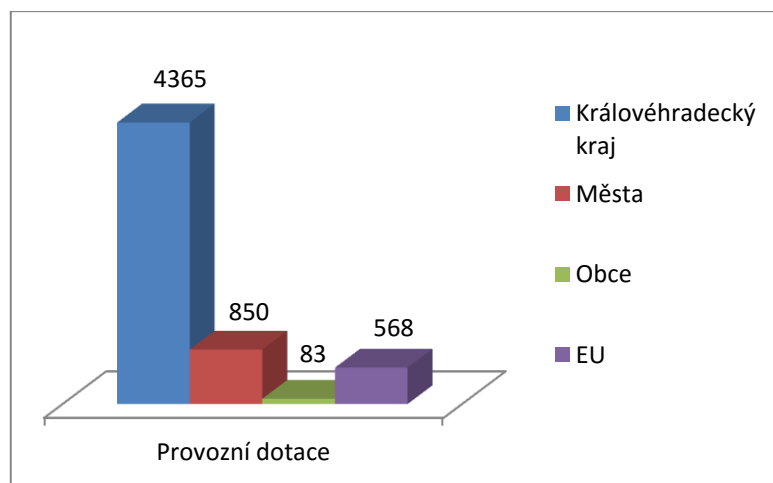
Zdroj: Výroční zpráva Apropo Jičín, o.p.s.

Na základě předcházejícího grafu lze usoudit, že převážnou většinu příjmů organizace tvoří provozní dotace, tedy 65 %. Další položkou jsou přijaté příspěvky včetně veřejné sbírky, které tvoří 18 % příjmů. Tržby za vlastní výkony a zboží činí 14 %, tržby za vlastní výkony a zboží – hospodářská činnost tvoří 1,7 %. Ostatní výnosy a tržby z prodeje majetku tvoří méně než 1 % příjmů organizace.

I přesto, že má organizace tržby za vlastní výkony a zboží dost vysoké, v roce 2014 dosáhla ztráty, a to ve výši 376 tis. Kč.

V následujícím grafu jsou zobrazeny provozní dotace z roku 2014 rozděleny dle zdrojů.

Graf 2: Rozdělení provozních dotací Apropo Jičín, o.p.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Apropo Jičín, o.p.s.

Z celkové částky provozních dotací největší podíl připadá Královéhradeckému kraji, který neziskové organizaci Apropo Jičín, o.p.s. poskytl dotaci ve výši 4365 tis. Kč, což činí téměř 75 % z celkové částky provozních dotací. Města poskytla organizaci dotaci v částce 850 tis. Kč, to činí z celkové částky provozních dotací 14 %. Obce poskytly dotace ve výši 83 tis. Kč, tedy 1,5 % z provozních dotací a Evropská unie poskytla v rámci OP příhraniční spolupráce dotaci ve výši 568 tis. Kč, to činí téměř 10 % z celkové částky provozních dotací.

Organizace obdržela příspěvky na činnost formou grantů, darů a nadačních příspěvků ve výši 1635 tis. Kč. Největším podílem přispělo OO SPMP Jičín – Apropo, Nadace České

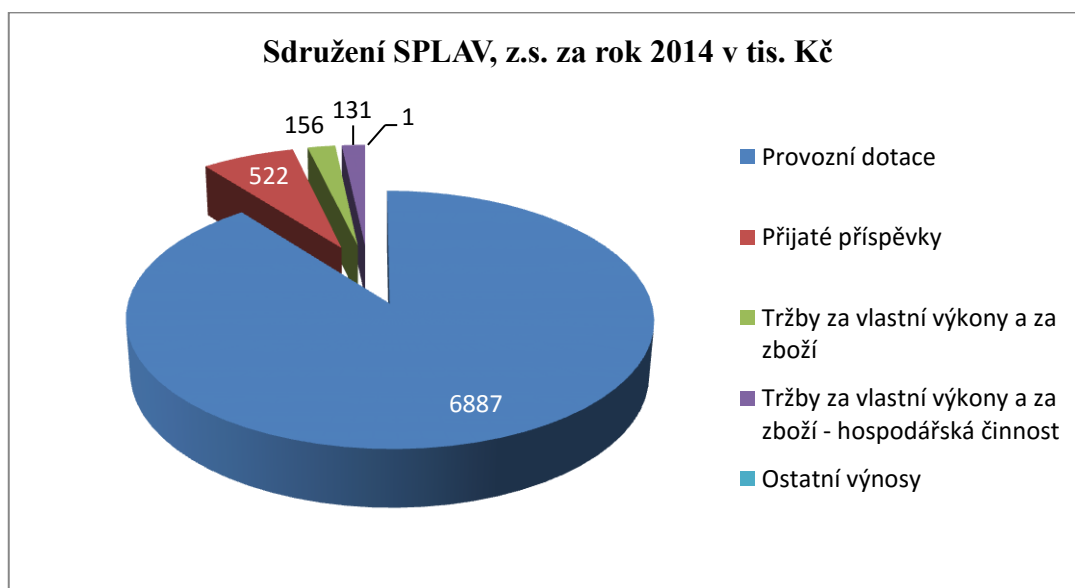
spořitelny, Ronal CZ, Výbor dobré vůle – Nadace O. Havlové, a další. (Apropo Jičín, 2015)

4.4.2 Zdroje financování Sdružení SPLAV, z.s.

Zapsaný spolek Sdružení SPLAV se řadí mezi nestátní neziskovou organizaci vykonávající a poskytující volnočasové aktivity. Organizace sdružuje 31 MAS v okolí Rychnova nad Kněžnou.

Hlavním zdrojem financí této neziskové organizace jsou provozní dotace, konkrétně nejvyšší dotace poskytuje ESF Zahrady. Dotace od tohoto poskytovatele činí téměř 44 % celkových příjmů organizace.

Graf 3: Financování Sdružení SPLAV, z.s. v roce 2014

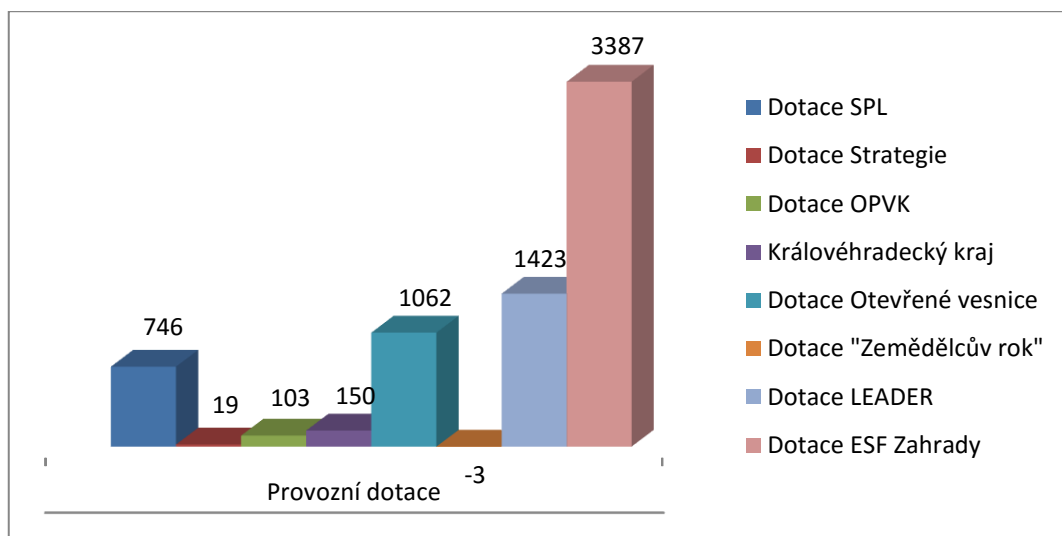

Zdroj: Výroční zpráva Sdružení SPLAV, z.s.

Na základě předcházejícího grafu lze usoudit, že převážnou většinu příjmů organizace tvoří provozní dotace, téměř 90 %. Další položkou jsou přijaté příspěvky včetně, které tvoří 7 % příjmů. Tržby za vlastní výkony a zboží činí 2 %, tržby za vlastní výkony a zboží – hospodářská činnost tvoří 1,7 %. Ostatní výnosy tvoří méně než 1 % příjmů organizace. Sdružení SPLAV, z.s. dosáhlo v roce 2014 zisku, který činí 1805 tis. Kč.

V následujícím grafu jsou zobrazeny provozní dotace z roku 2014 rozděleny dle zdrojů.

Graf 4: Rozdělení provozních dotací Sdružení SPLAV, z.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Sdružení SPLAV, z.s.

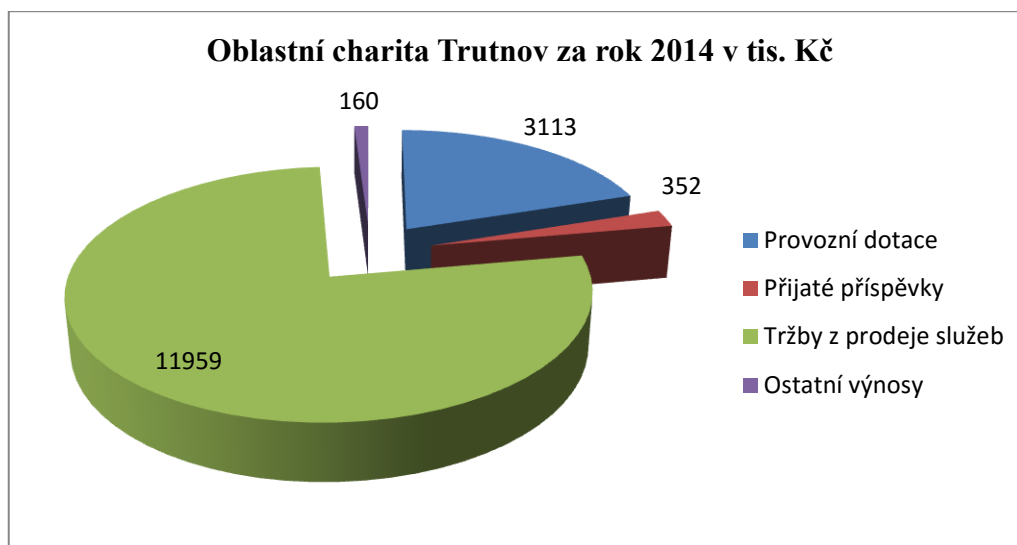
Z celkové částky provozních dotací největší podíl připadá ESF Zahrady, který neziskové organizaci poskytl dotaci ve výši 3387 tis. Kč, což činí téměř 49 % z celkové částky provozních dotací. LEADER poskytla organizaci dotaci v částce 1423 tis. Kč, to činí z celkové částky provozních dotací 20 %. Otevřené vesnice poskytly dotace ve výši 1063 tis. Kč, tedy 15 % z provozních dotací. SPL poskytlo dotaci v částce 746 tis. Kč, to činí 10 %, Královéhradecký kraj poskytl dotace ve výši 150 tis. Kč, to činí 2 %, OPVK poskytl dotace v částce 103 tis. Kč, to činí 1,5 % a Strategie poskytla dotace ve výši 19 tis. Kč, to činí méně než 1 % z celkové výše provozních dotací. Za rok 2014 musela organizace 3 tis. Kč vracet v rámci dotace „Zemědělcův rok“ z důvodu nespotřebování. (Sdružení SPLAV, 2015)

4.4.3 Zdroje financování Oblastní charity Trutnov

Oblastní charita Trutnov je nestátní neziskovou organizací poskytující zdravotnické a sociální služby.

Hlavním zdrojem finančních prostředků této neziskové organizace jsou tržby z prodeje služeb. Tato část příjmů tvoří 76 % z celkových příjmů organizace.

Graf 5: Financování Oblastní charity Trutnov v roce 2014

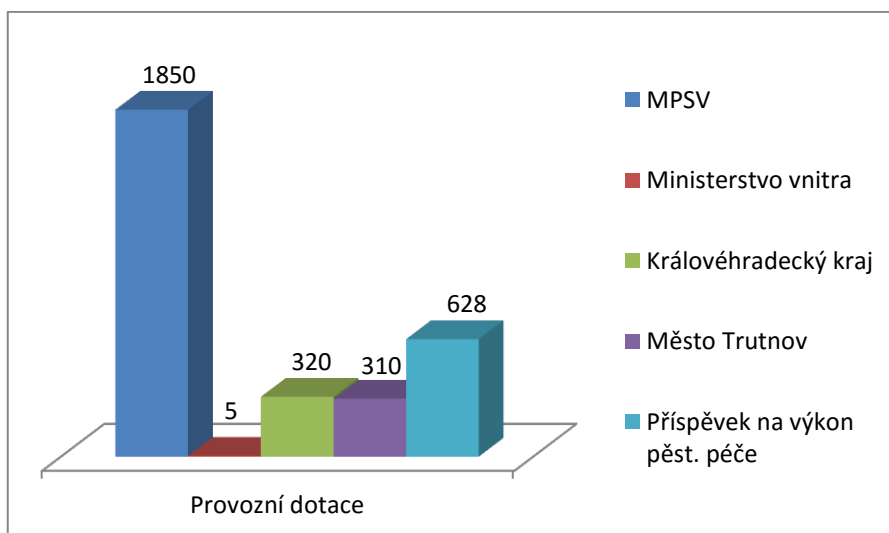
Zdroj: Výroční zpráva Oblastní charita Trutnov

Na základě předcházejícího grafu lze usoudit, že převážnou většinu příjmů organizace tvoří tržby z prodeje služeb, tedy 76 %. Další položkou jsou provozní dotace, které tvoří téměř 20 % příjmů. Přijaté příspěvky činí 2 % a ostatní výnosy tvoří 1 % příjmů organizace.

Oblastní charita Trutnov v roce 2014 dosáhla zisku a to ve výši 697 tis. Kč.

V následujícím grafu jsou zobrazeny provozní dotace z roku 2014 rozděleny dle zdrojů.

Graf 6: Rozdělení provozních dotací Oblastní charity Trutnov dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Oblastní charita Trutnov

Z celkové částky provozních dotací největší podíl připadá Ministerstvu práce a sociálních věcí, které neziskové organizaci Oblastní charita Trutnov poskytlo dotaci ve výši 1850 tis. Kč, což činí téměř 60 % z celkové částky provozních dotací. Příspěvek na výkon pěst. péče obdržela organizace v částce 628 tis. Kč, to činí z celkové částky provozních dotací 20 %. Královéhradecký kraj poskytl dotace ve výši 320 tis. Kč, tedy 10 % z provozních dotací. Město Trutnov poskytlo organizaci dotace v částce 310 tis. Kč, to činí téměř 10 % a Ministerstvo vnitra poskytlo dotaci ve výši 5 tis. Kč, to činí méně než 1 % z celkové částky provozních dotací.

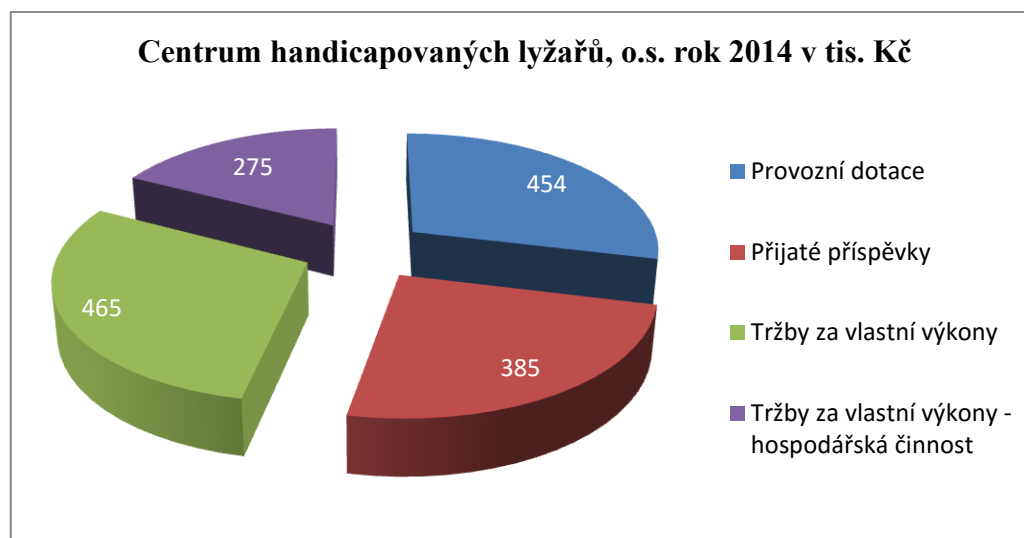
Organizace obdržela příspěvky na činnost formou grantů, darů a nadačních příspěvků. Největším podílem přispěli firma Kasper Kovo, s.r.o., společnost New Yorker, s.r.o., firma Hollen s.r.o., Tříkráloví dárci a další. (Oblastní charita Trutnov, 2015)

4.4.4 Zdroje financování Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.

Centrum handicapovaných lyžařů, o.s. je nestátní neziskovou organizací zaměřenou na sportovní aktivity pro vozíčkáře.

Hlavním zdrojem finančních prostředků této neziskové organizace jsou tržby z prodeje služeb a provozní dotace.

Graf 7: Financování Centra handicapovaných lyžařů, o.s. v roce 2014

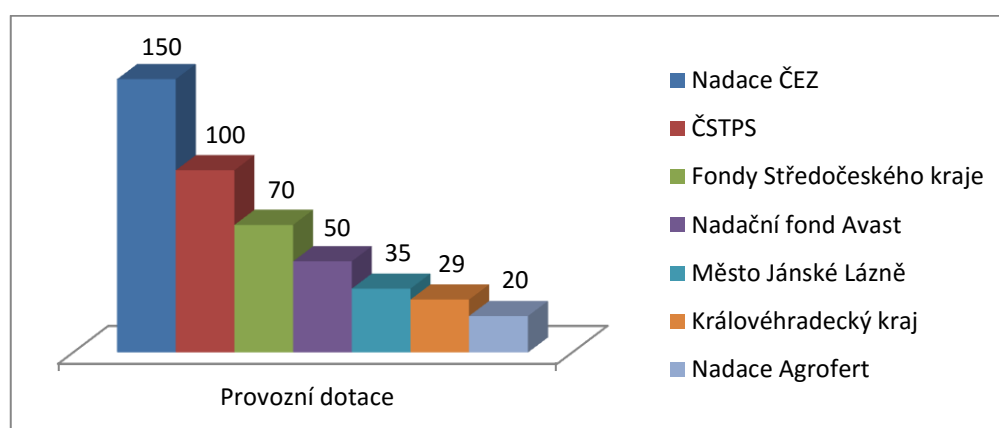

Zdroj: Výroční zpráva Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.

Na základě předcházejícího grafu lze usoudit, že většinu příjmů organizace tvoří tržby za vlastní výkony, tedy 30 %. Další položkou jsou provozní dotace, které tvoří téměř 29 % příjmů. Přijaté příspěvky činí 24 % a tržby za vlastní výkony – hospodářská činnost tvoří 17 % příjmů organizace.

Centrum handicapovaných lyžařů, o.s. v roce 2014 dosáhla zisku a to ve výši 133 tis. Kč. V následujícím grafu jsou zobrazeny provozní dotace z roku 2014 rozděleny dle zdrojů.

Graf 8: Rozdělení provozních dotací Centra handicapovaných lyžařů, o.s. dle zdrojů v roce 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.

Z celkové částky provozních dotací největší podíl připadá Nadaci ČEZ, která neziskové organizaci poskytla dotaci ve výši 150 tis. Kč, což činí 33 % z celkové částky provozních dotací. Od ČSTPS obdržela organizace dotace v částce 100 tis. Kč, to činí z celkové částky provozních dotací 22 %. Fondy Středočeského kraje poskytly dotace ve výši 70 tis. Kč, to činí 15 %. Nadační fond Avast poskytl dotace v částce 50 tis. Kč, tedy 11 %. Město Jánské Lázně poskytlo dotace ve výši 35 tis. Kč, tedy 7 %. Královéhradecký kraj poskytl dotace ve výši 29 tis. Kč, tedy 6 % z provozních dotací a Nadace Agrofert poskytla dotace ve výši 20 tis. Kč, to činí 4 % z celkové částky provozních dotací.

Organizace obdržela příspěvky na činnost formou darů a sponzorských darů. Největším podílem přispěli společnost RWE, a.s., firma ABB, s.r.o., firma Codum, firma J.J. Stav, s.r.o. a další. (Centrum handicapovaných lyžařů, 2015)

5 Vlastní práce

Tato část diplomové práce je rozdělena na dvě části, a to kvalitativní a kvantitativní. Pro potřeby kvantitativního šetření je provedeno dotazníkové šetření mezi obyvateli kraje, ve kterém popisované nestátní neziskové organizace působí a poskytují své služby, jehož cílem je zjistit povědomí o vybraných organizacích. Dále je provedeno dotazníkové šetření s obecními úřady. Cílem obou je především porovnání získaných poznatků se stanovými hypotézami

Pro sběr dat v kvalitativní části je použito studium tiskových a výročních zpráv vybraných neziskových organizací. Současně je pro vedoucí pracovníky těchto organizací vytvořen seznam otázek, který je přílohou č. 1, a na jejich základě s nimi je veden polostandardizovaný rozhovor. Otázky týkající se stejného tématu jsou také položeny jednomu z uživatelů služeb, které tyto neziskové organizace poskytují a také jednomu z dárců.

5.1 Kvantitativní šetření

Pro potřeby kvantitativního výzkumu, jak uvádí Disman, jsou stanoveny následující 4 hypotézy:

1. Vysokoškoláci znají stejné množství neziskových organizací jako respondenti s nižším vzděláním.
2. Dotazovaní ve věku do 46 let mají stejné povědomí o neziskových organizacích jako dotazovaní ve věku nad 46 let.
3. Ženy a muži přispívají vybraným nestátním neziskovým organizacím stejně.
4. Muži a ženy mají stejné mínění o tom, že je propagace neziskových organizací dostatečná.

První část anketního šetření je zaměřeno na širokou veřejnost. Cílem je zjistit, jaké je povědomí obyvatel Královéhradeckého kraje o vybraných neziskových organizacích a zda nějakým způsobem těmto organizacím přispívají. Dotazníky jsou rozeslány prostřednictvím sociální sítě Facebook, a to 250 respondentům. Z tohoto počtu rozeslaných

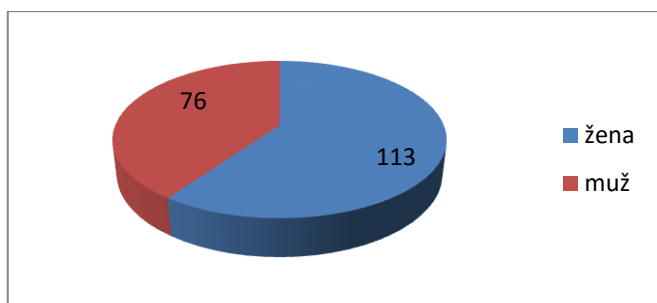
dotazníků je zodpovězeno 189, tedy 75,6 %. Odpovědi na jednotlivé otázky jsou zobrazeny v následujících grafech.

Nejprve jsou uvedeny charakteristické znaky, které jsou zařazeny na konci dotazníků.

- **Vaše pohlaví**

Z celkového počtu 189 respondentů se zúčastnilo 113 žen, což činí 59,8 % a 76 mužů, což činí 40,2 % dotazovaných.

Graf 9: Vaše pohlaví

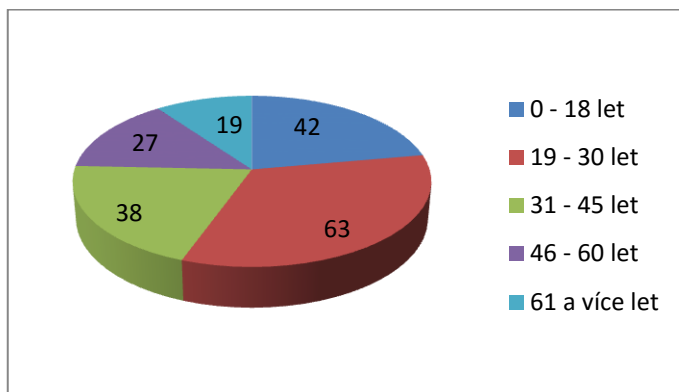
Zdroj: Vlastní zpracování

- **Věk**

Největší počet respondentů je ve věku 19 – 30 let. Naopak nejnižší počet respondentů je ve věku 61 a více let. Nízký počet respondentů v tomto věku může být ovlivněn tím, že jsou dotazníky rozesílány elektronickou cestou.

Ve věku 0 – 18 let je 42 dotazovaných, tedy 22,2 %. Ve věku 19 – 30 let odpovídajících je 63 respondentů, tedy 33,3 %. Ve věkové skupině 31 – 45 let se nachází 38 dotazovaných, tedy 20,2 %. Ve věku 46 – 60 let je 27 respondentů, to činí 14,3 % a ve věku 61 a více let je 19 dotazovaných, tedy 10 %.

Graf 10: Věk

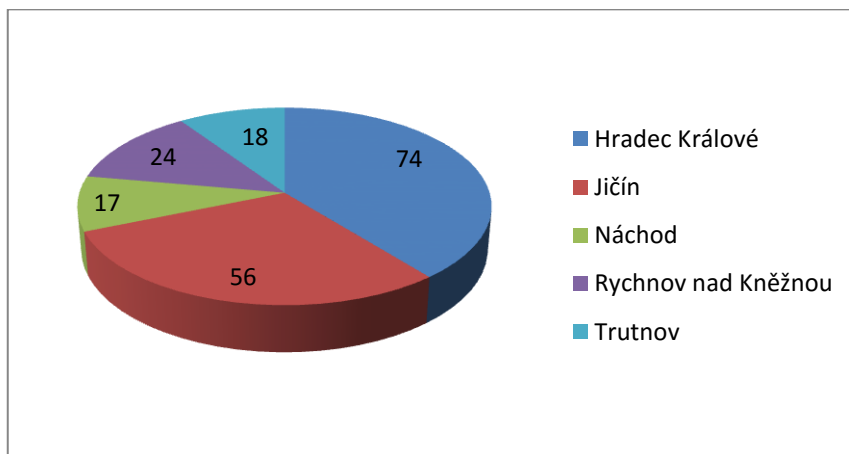

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Ve kterém okrese se nachází obec, ve které bydlíte (pocházíte)?**

Největší podíl dotazovaných je z okresu Hradec Králové, tedy z největšího okresu Královéhradeckého kraje. Z tohoto okresu pochází 74 dotazovaných, což činí 39,2 % z celkového počtu respondentů. Z okresu Jičín je 56 respondentů, tedy 29,6 %. Z okresu Náchod je 17 dotazovaných, to činí 9 %. Z okresu Rychnov nad Kněžnou je 24 respondentů, tedy 12,7 %. A z okresu Trutnov je 18 dotazovaných, tedy 9,5 %.

Graf 11: Ve kterém okrese se nachází obec, ve které bydlíte (pocházíte)?

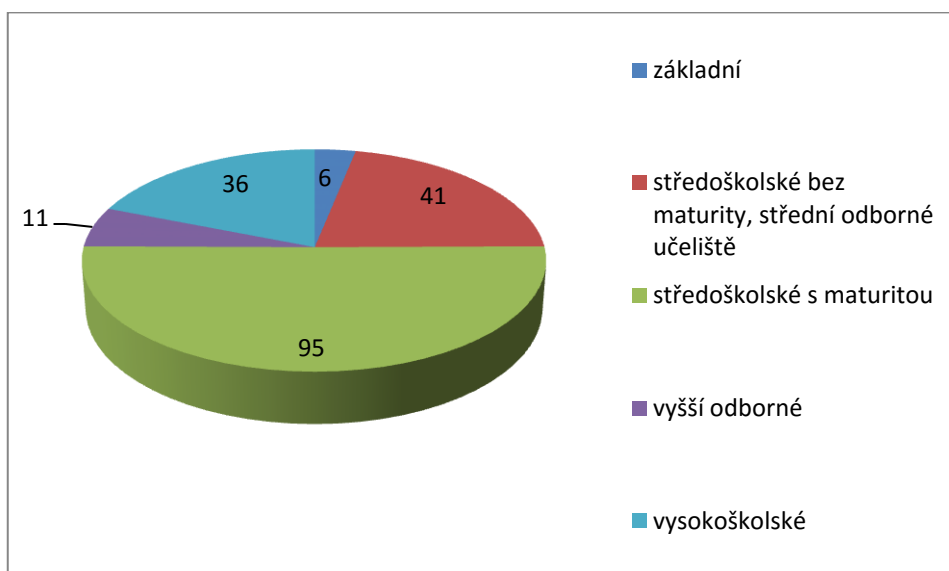
Zdroj: Vlastní zpracování

- **Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání**

Nejvíce respondentů má středoškolské vzdělání s maturitou. Jejich počet činí 95, tedy 50,3 % z celkového počtu dotazovaných. Základní vzdělání má pouze 6 respondentů, tedy

3,1 %. Středoškolské vzdělání bez maturity, střední odborné učiliště má celkem 41 dotazovaných, což činí 21,7 %. Vyšší odborné vzdělání má 11 respondentů, tedy 5,8 %. Vysokoškolské vzdělání má 36 dotazovaných, tedy 19,1 %.

Graf 12: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

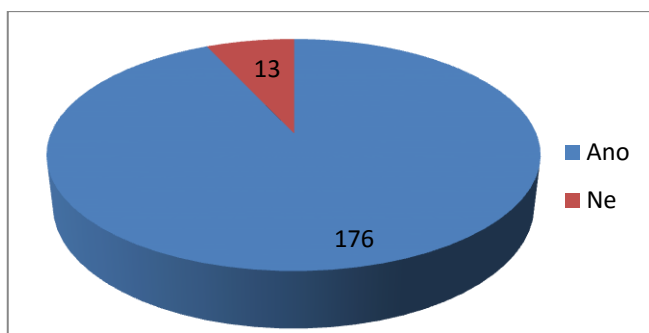

Zdroj: Vlastní zpracování

1. Znáte některé neziskové organizace působící v Královéhradeckém kraji

U této otázky kladně odpovídá 176 respondentů, což činí vysoké procento dotazovaných, celkem tedy 93,1 %. Odpověď Ne označuje pouze 13 respondentů, tedy 6,9 %.

Graf 13: Znáte některé neziskové organizace působící v Královéhradeckém kraji

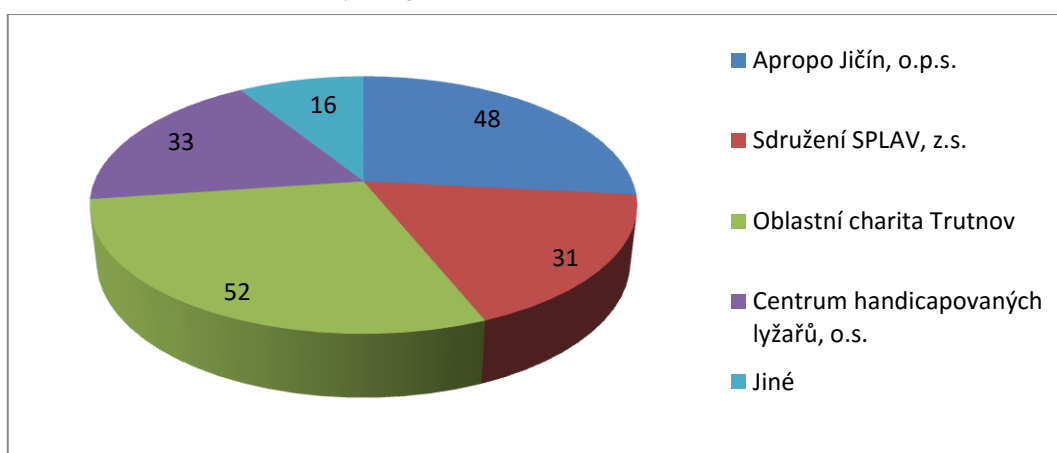

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Označte, které z neziskových organizací znáte

V této otázce nejvíce respondentů označuje možnost Apropo Jičín, o.p.s., tedy 57 respondentů, což činí 30,2 %. Sdružení SPLAV, z.s. zná 31 dotazovaných tedy 16,4 %. Oblastní charitu Trutnov zná celkem 52 respondentů, tedy 27,5 %. Centrum handicapovaných lyžařů, o.s. zná 33 dotazovaných respondentů, což činí 17,5 %. Možnost Jiné označuje celkem 16 dotazovaných, tedy 8,5 %.

Graf 14: Označte, které z neziskových organizací znáte

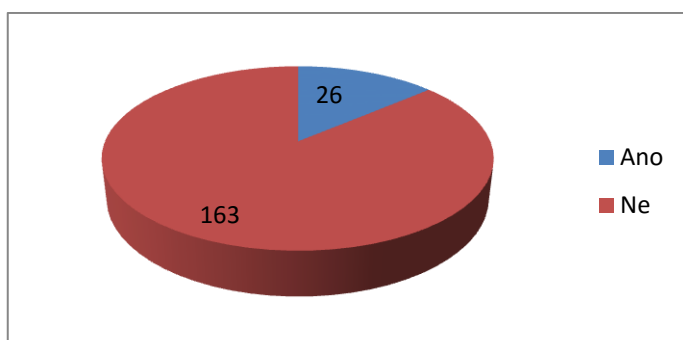

Zdroj: Vlastní zpracování

3. Jste členem některé neziskové organizace?

Na tuto otázku většina respondentů odpovídá záporně, celkem 163 respondentů označuje odpověď Ne, to činí 86,2 %. Kladně odpovídá pouze 23 dotazovaných, to činí 13,8%.

Graf 15: Jste členem některé neziskové organizace?

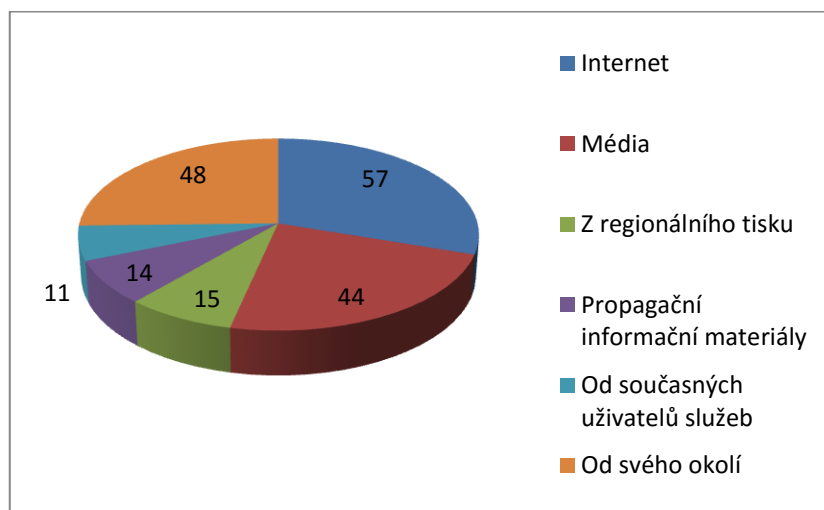

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Jakým způsobem jste se o neziskové organizaci dozvěděli?

U této otázky je nejvíce označována odpověď Internet, označuje ji 57 respondentů, tedy 30,2 %. Prostřednictvím médií se o neziskové organizaci dozvídá 44 dotazovaných, tedy 23,3 %. Možnost Z regionálního tisku označuje celkem 15 respondentů, tedy 8 % dotazovaných. Z propagačních informačních materiálů se o neziskové organizaci dozvídá 14 dotazovaných, to činí 7,3 %. Možnost Od současných uživatelů služeb označuje 11 respondentů, tedy 5,8 %. A možnost Od svého okolí označuje 48 respondentů, to činí 25,4 %.

Graf 16: Jakým způsobem jste se o neziskové organizaci dozvěděli?

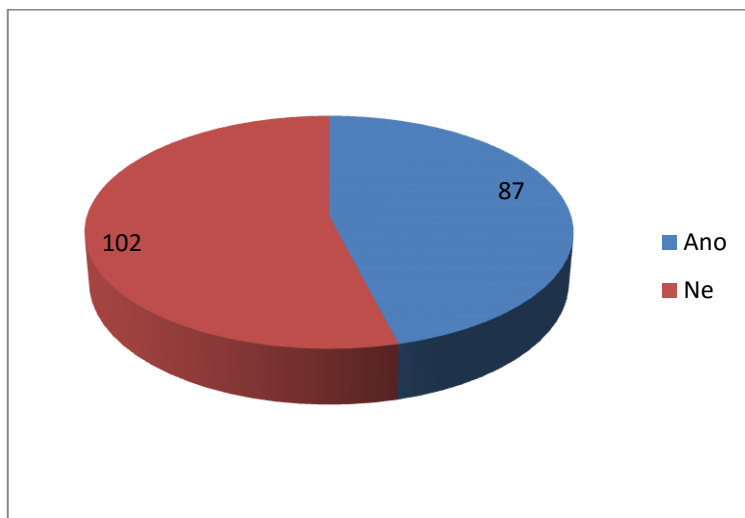
Zdroj: Vlastní zpracování

5. Myslíte si, že je propagace neziskových organizací dostatečná?

Na tuto otázku většina dotazovaných odpovídá záporně, tedy odpověď Ne označuje celkem 102 dotazovaných, to činí 54 % z celkových 189 respondentů. Kladně odpovídá 87 dotazovaných, tedy 46 %.

Graf 17: Myslíte si, že je propagace neziskových organizací dostatečná?

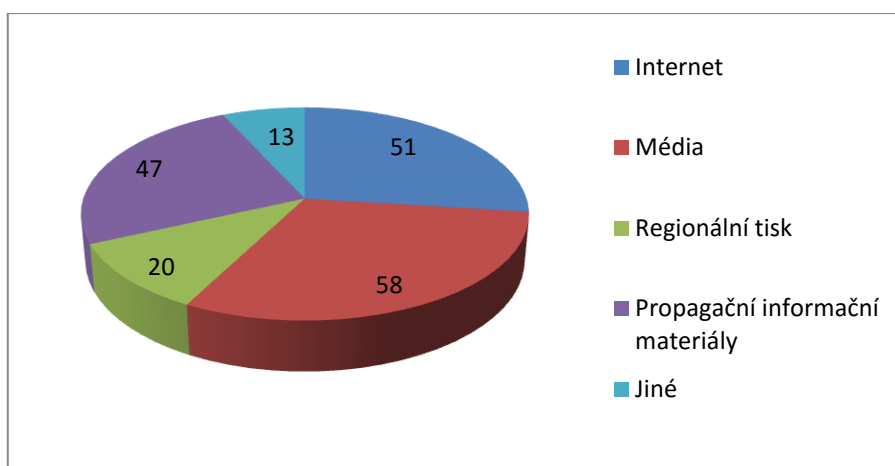

Zdroj: Vlastní zpracování

6. Jaký je podle Vás nejlepší způsob propagace neziskových organizací?

U této otázky nejvíce respondentů označuje odpověď Média, celkem 58 dotazovaných, to činí 30,2 %. Odpověď Internet označuje 51 respondentů, tedy 27,2 %. Odpověď Regionální tisk označuje 20 dotazovaných, to činí 10,8 %. Odpověď Propagační informační materiály označuje celkem 47 respondentů, tedy 24,9 %. A odpověď Jiné označuje 13 dotazovaných, tedy 6,9 %.

Graf 18: Jaký je podle Vás nejlepší způsob propagace neziskových organizací?

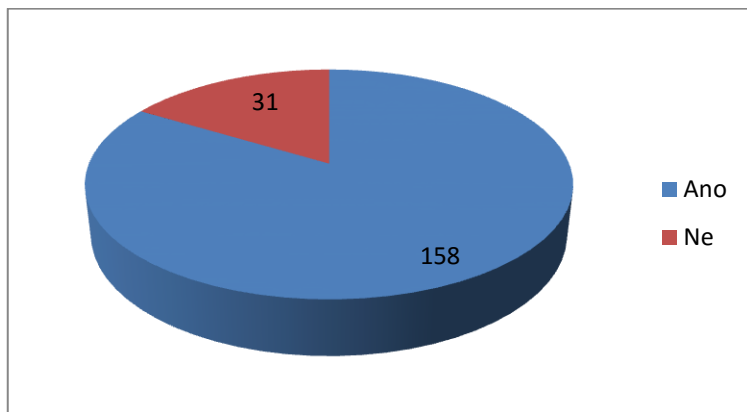

Zdroj: Vlastní zpracování

7. Přispěli jste, případně přispíváte nějakým způsobem výše uvedeným neziskovým organizacím?

Velká většina dotazovaných na tuto otázku odpovídá kladně, odpověď Ano označuje celkem 158 dotazovaných, tedy 83,6 %. Záporně odpovídá 31 respondentů, to činí 16,4 %.

Graf 19: Přispěli jste, případně přispíváte nějakým způsobem výše uvedeným neziskovým organizacím?

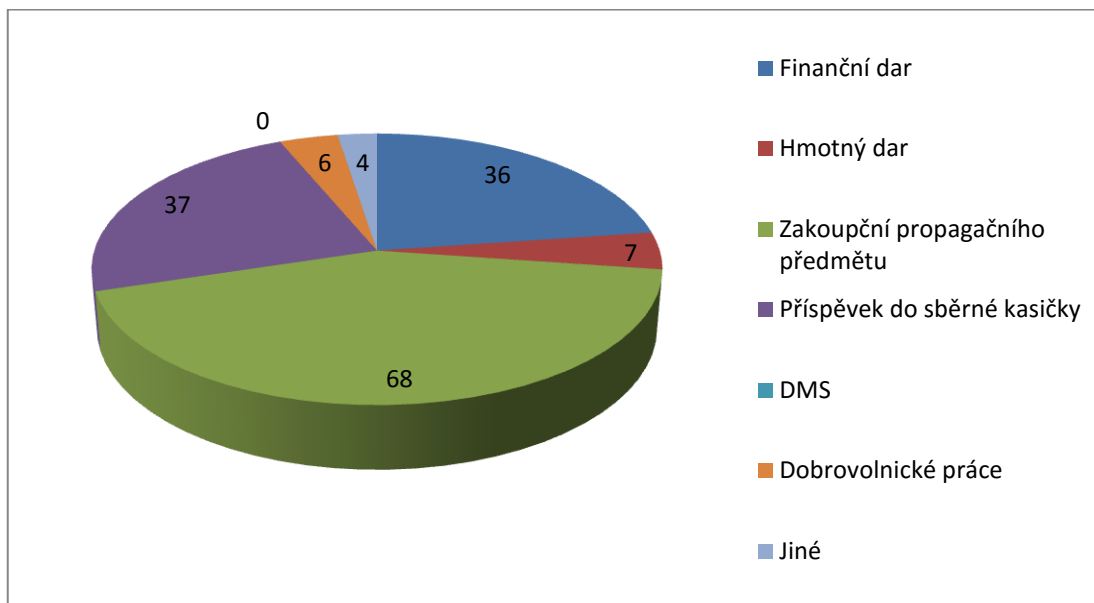

Zdroj: Vlastní zpracování

8. Pokud ano, jakou formu jste zvolili?

Z celkových 158 respondentů, kteří na předchozí otázku odpovídají kladně, jich nejvíce označuje možnost Zakoupení propagačního předmětu, celkem 68 respondentů, tedy 43 %. 36 dotazovaných označuje možnost Finanční dar, to činí 22,9 %. Příspěvek do sběrné kasičky označuje 37 respondentů, tedy 23,4 %. Možnost Hmotný dar označuje 7 dotazovaných, tedy 4,4 %. Odpověď Dobrovolnické práce označuje 6 dotazovaných, tedy 3,8 %. Možnost Jiné označují 4 respondenti, tedy 2,5 %. Odpověď DMS neoznačuje nikdo.

Graf 20: Pokud ano, jakou formu jste zvolili?

Zdroj: Vlastní zpracování

Další částí anketního šetření je zaslání dotazníků obecním úřadům prostřednictvím elektronické pošty. Celkem jich je rozesláno 446. Z toho je 46 na městské úřady, 1 magistrát města, 9 úřadů městyse. U ostatních se jedná o obecní úřady. Celkem je získáno 119 odpovědí, což činí pouze 26,7 %. Zasláný dotazník je uveden v příloze č. 2. Ze získaných odpovědí lze interpretovat, že pod každý obecní úřad spadá průměrně 6 – 15 nestátních neziskových organizací. Obce, které poskytují nestátním neziskovým organizacím dotace, je poskytují v průměrné výši 20 001 – 50 000 tis. Kč. Více než 50 % obcí umožňuje nestátním neziskovým organizacím pořádat veřejné sbírky.

5.2 Kvalitativní šetření

Pro potřeby kvalitativního šetření jsou provedeny rozhovory s vedoucími pracovníky vybraných nestátních neziskových organizací. Velmi podobné otázky jsou také položeny, pro porovnání, jednomu z uživatelů a také jednomu z dárců. Výchet otázek je uveden v příloze č. 3.

Hlavním cílem rozhovorů je zjistit, zda vedoucí pracovníci vybraných organizací vnímají získávání finančních prostředků jako efektivní. Dalším cílem je také zjistit, jaké formy propagace organizace využívají a zdali propagují dostatečně.

Nejprve je ovšem nutné upřesnit význam efektivity. O efektivním získávání finančních prostředků lze uvažovat tehdy, když jsou projekty organizací úspěšné a přinášejí užitek.

5.2.1 Rozhovor s Apropo Jičín, o.p.s.

Hlavní činností organizace je poskytování podpory dětem a mladým dospělým s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením. Apropo Jičín poskytuje 3 sociální služby, jsou to Denní stacionář, Osobní asistence a Sociální rehabilitace. Hlavními zdroji financování jsou provozní dotace, kde největší částí přispívá Královéhradecký kraj, dále pak města, obce a EU – OP Přeshraniční spolupráce. Propagace probíhá formou internetu, zasílání pozvánek na připravované akce prostřednictvím mailu, regionální tisk, oslovování firem a podnikatelů s žádostí o poskytnutí daru. Jsou toho názoru, že je jejich propagace dostatečná. Propagaci zajišťuje PR manager, který je zaměstnán na poloviční úvazek. Projekty uskutečňují a hodnotí je jako úspěšné – efektivní, neboť pomáhají financovat provoz organizace a přináší ať už obecný či konkrétní užitek. V loňském roce pořádali následující projekty – Inovace pro Apropo, Dej nám šanci, Apropo na cestách, Pomáhat pohybem (spolupráce s ČEZ) a Benefice kouzelné zahrady. Do budoucna by chtělo Apropo pokračovat ve stejném duchu, rádi by rozšířili poskytované služby a na základě toho by také rozšířili odborný personál.

5.2.2 Rozhovor s Sdružení SPLAV, z.s.

Tato organizace vykonává a poskytuje volnočasové aktivity. Sdružuje představitele obcí, občanských sdružení, příspěvkových organizací, hospodářských subjektů, odborných institucí a dalších organizací, které mají společný cíl, a to pečovat o kulturní a hospodářský rozvoj regionu. Vytvářet podmínky pro nejširší spolupráci při rozvoji regionu, propagovat obnovu venkova a získat jí vážnost ve společnosti. Dále se účastnit evropské spolupráce při obnově venkova. Hlavním zdrojem financování jsou provozní dotace, kde nejvíce přispívají dotace od ESF Zahrady. Organizaci propagují prostřednictvím internetu, regionálního tisku a také vydávají Zpravodaj SPLAV, který rozesílají prostřednictvím elektronické pošty. Svou propagaci hodnotí jako dostatečnou. Ve Sdružení SPLAV má propagaci na starost manažerka sdružení, nemají fundraisera. V posledních letech realizovali projekty jako Putování po poutních kostelích a za pivem a vínem, Výlet Válečná Historie II., Zájezd do polské MAS Lider Pojezierza nebo Zájezd do MAS Vodňanská ryba. Do budoucna by toto sdružení chtělo sdružovat více MAS a také pořádat více projektů.

5.2.3 Rozhovor s Oblastní charitou Trutnov

Hlavním posláním organizace je pomáhat nemocným, zdravotně postiženým a handicapovaným osobám poskytováním kvalitních zdravotních a sociálních služeb. Cílem je umožnit klientům setrvat ve svém přirozeném prostředí i přes jejich handicap, pro který by jinak museli být hospitalizováni v pobytových zařízeních. Služby jsou určeny pro všechny potřebné bez rozdílu. Hlavním zdrojem financování jsou Tržby z prodeje služeb, největším podílem připadá na zdravotní službu. Dále velkou částí přispívají provozní dotace, nejvíce od MPSV. Organizaci propagují prostřednictvím internetu, pořádají různé besedy, pořádají Den charity, kde se snaží veřejnost seznámit s fungováním organizace. Svou propagaci hodnotí jako dostatečnou. Propagaci má na starost školená zaměstnankyně. Projekty uskutečňují pravidelně i jednorázově. V loňském roce pořádali Tříkrálový koncert, různé výstavy a Den charity. Příjmy z uskutečněných projektů pokryjí variabilní

náklady, hodnotí je tedy jako úspěšné. Do budoucna by charita ráda reagovala na potřeby, které ve společnosti nastanou a na základě toho by případně své služby rozšířila.

5.2.4 Rozhovor s Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.

Organizace je zaměřena na lyžování těžce tělesně postižených mladých lidí a dětí po těžkých úrazech páteře. Služby jsou určeny pro klienty s vrozenými vadami a s následky onemocnění pohybového aparátu. Poskytují výukový program – monolyžařská škola a sportovní program – pořádají a zúčastňují se domácích i zahraničních závodů. Hlavním zdrojem financování jsou tržby za vlastní činnost, tedy tržby za pořádané výukové kurzy. Velkou měrou také přispívají provozní dotace. Propagují svou organizaci prostřednictvím internetu, regionálního tisku, píší příspěvky do lyžařského magazínu. Propagaci provádí předseda organizace, který je zaměstnán na částečný úvazek. Své projekty hodnotí jako úspěšné, hlavními projekty jsou pořádání závodů v Rokytnici a „Kurzy monoski“. Do budoucna by rádi rozšířili kapacitu svých kurzů, a tedy sehnali více dobrovolníků pro výuku. Rádi by dále pořádali domácí soutěže pro handicapované lyžaře a také by rádi navštěvovali více zahraničních závodů.

5.2.5 Rozhovor s dárcem

Vybraným dárcem je firma, která pravidelně daruje určitou finanční částku nestátní neziskové organizaci Apropo Jičín, o.p.s. Na otázku ohledně dostatečnosti propagace dárce odpověděl, že dokud je organizace poprvé osobně neoslovila, neměli ani tušení, že taková NNO existuje, natož čím se zabývá. Na další otázku týkající se toho, kdo ze zaměstnanců je oslovil, odpověděl dárce, že je oslovili dobrovolníci, ani ne PR manager, kterého zaměstnávají. Poslední otázkou je, zda znají některé z jejich projektů. O pořádaných projektech dárcovskou firmu informují prostřednictvím elektronické pošty, z důvodu toho, že jsou jejich dárce. Než se jimi stali, věděli o jejich projektech jen okrajově.

5.2.6 Rozhovor s uživatelem služeb

Vybraným uživatelem poskytovaných služeb je klient nestátní neziskové organizace Apropo Jičín, o.p.s. Na otázku, jak se o tomto poskytovateli služeb dozvěděl, uživatel odpověděl, že ho až jeho životní situace donutila vyhledat toto zařízení, dříve o organizaci

věděl jen okrajové informace z doslechu. Hodnotí tak jejich propagaci jako velmi nedostatečnou. Jejich klientem je již několik let a na četnost jejich propagace přesto názor nezměnil.

6 Výsledky práce

Anketní šetření je provedeno v rámci Královéhradeckého kraje, kde se vybrané nestátní neziskové organizace nacházejí. Respondentům je zasláno osm otázek, které se týkají jejich povědomí o působení vybraných organizací a čtyři doplňující otázky, které se týkají charakteristiky dotazovaných. Na základě výsledků tohoto šetření je možné vyhodnotit předem stanovené hypotézy za pomoci chí kvadrát testu.

$1H_0$ - Vysokoškoláci znají stejné množství neziskových organizací jako respondenti s nižším vzděláním.

$1H_A$ – Vysokoškoláci neznají stejné množství neziskových organizací jako respondenti s nižším vzděláním.

Tabulka 3: Pozorované četnosti hypotézy č. 1

Povědomí o neziskových organizacích	Vzdělání		Celkem
	Nižší než vysokoškolské	Vysokoškolské	
Ano	145	31	176
Ne	8	5	13
Celkem	153	36	189

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4: Očekávané četnosti hypotézy č. 1

Povědomí o neziskových organizacích	Vzdělání	
	Nižší než vysokoškolské	Vysokoškolské
Ano	142,4761	33,5238
Ne	10,5238	2,4761

Zdroj: Vlastní zpracování

$$\text{Hodnota } \chi^2 = 3,4123$$

$$\text{Stupeň volnosti} = 1$$

$$\text{Hladina významnosti} = 5 \% (0,05)$$

$$\text{Kritická hodnota } \chi^2 \text{ při } 5 \% \text{ hladině významnosti} = 3,841$$

$$\text{Cramerův koeficient kontingence } V = 0,1343$$

Získané hodnoty říkají, že testové kritérium (3,4123) je nižší než kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti (3,841). **Nulovou hypotézu $1H_0$ lze přijmout.** Hodnota Cramerova koeficientu kontingence určuje, že se jedná o slabou závislost. Přestože je jedna z hodnot očekávané četnosti menší než 5, lze tento statistický výpočet považovat za průkazný, protože je získán vysoký počet pozorování.

$2H_0$ - Dotazovaní ve věku do 46 let mají stejné povědomí o neziskových organizacích jako dotazovaní ve věku nad 46 let.

$2H_A$ – Dotazovaní ve věku do 46 let nemají stejné povědomí o neziskových organizacích jako dotazovaní ve věku nad 46 let.

Tabulka 5: Pozorované četnosti hypotézy č. 2

Povědomí o neziskových organizacích	Věk		Celkem
	do 46 let	nad 46 let	
Ano	130	46	176
Ne	13	0	13
Celkem	143	46	189

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 6: Očekávané četnosti hypotézy č. 2

Povědomí o neziskových organizacích	Věk	
	do 46 let	nad 46 let
Ano	133,1640	42,8359
Ne	9,8359	3,1640

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota $\chi^2 = 4,4907$

Stupeň volnosti = 1

Hladina významnosti = 5 % (0,05)

Kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti = 3,841

Cramerův koeficient kontingence $V = 0,1541$

Získané hodnoty říkají, že testové kritérium (4,4907) je vyšší než kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti (3,841). **Nulovou hypotézu $2H_0$ lze zamítnout, lze přijmout**

alternativní hypotézu $2H_A$. Hodnota Cramerova koeficientu kontingence určuje, že se jedná o slabou závislost. Přestože je jedna z hodnot očekávané četnosti menší než 5, lze tento statistický výpočet považovat za průkazný, protože je získán vysoký počet pozorování. Důvodem tohoto výsledku šetření může být fakt, že je anketní šetření provedeno prostřednictvím sociální sítě.

$3H_0$ – Ženy a muži přispívají vybraným nestátním neziskovým organizacím stejně.

$3H_A$ – Ženy a muži nepřispívají vybraným nestátním neziskovým organizacím stejně.

Tabulka 7: Pozorované četnosti hypotézy č. 3

Příspěvek	Pohlaví		Celkem
	Ženy	Muži	
Ano	111	47	158
Ne	2	29	31
Celkem	113	76	189

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8: Očekávané četnosti hypotézy č. 3

Příspěvek	Pohlaví	
	Ženy	Muži
Ano	94,4656	63,5343
Ne	18,5343	12,4656

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota $\chi^2 = 43,8784$

Stupeň volnosti = 1

Hladina významnosti = 5 % (0,05)

Kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti = 3,841

Cramerův koeficient kontingence $V = 0,4818$

Získané hodnoty říkají, že testové kritérium (43,8784) je vyšší než kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti (3,841). **Nulovou hypotézu $3H_0$ lze zamítnout, lze přijmout alternativní hypotézu $3H_A$.** Hodnota Cramerova koeficientu kontingence určuje, že se jedná o středně silnou závislost.

$4H_0$ – Muži a ženy mají stejné mínění o tom, že je propagace neziskových organizací dostatečná.

$4H_A$ – Muži a ženy nemají stejné mínění o tom, že je propagace neziskových organizací dostatečná.

Tabulka 9: Pozorované četnosti hypotézy č. 4

Dostatečná propagace	Pohlaví		Celkem
	Ženy	Muži	
Ano	35	52	87
Ne	78	24	102
Celkem	113	76	189

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Očekávané četnosti hypotézy č. 4

Dostatečná propagace	Pohlaví	
	Ženy	Muži
Ano	52,0159	34,9841
Ne	60,9841	41,0159

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota $\chi^2 = 25,6479$

Stupeň volnosti = 1

Hladina významnosti = 5 % (0,05)

Kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti = 3,841

Cramerův koeficient kontingence $V = 0,3684$

Získané hodnoty říkají, že testové kritérium (25,6479) je vyšší než kritická hodnota χ^2 při 5 % hladině významnosti (3,841). **Nulovou hypotézu $4H_0$ lze zamítnout, lze přijmout alternativní hypotézu $4H_A$.** Hodnota Cramerova koeficientu kontingence určuje, že se jedná o středně slabou závislost.

Lze tedy shrnout, že jedna hypotéza je potvrzena a tři hypotézy jsou vyvráceny. V oblasti propagace vybraných nestátních neziskových organizací existují stále rezervy. Pozitivním faktem ovšem je, že organizace mají PR pracovníka nebo vyškolené zaměstnance pro řešení problematiky propagace.

7 Diskuze

Nestátní neziskové organizace financují svou činnost především ze zdrojů státního rozpočtu, strukturálních fondů či od soukromých dárců. Často se ovšem dostávají do situací, kdy nemají zajištěné plynulé finanční toky pro podporu poskytování svých služeb pro své klienty.

Jedním z možných řešení takovýchto situací je čerpání dotací v rámci operačních programů. V období 2014 – 2020 jsou to OP Zaměstnanost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, Integrovaný regionální operační program a OP Praha – pól růstu ČR. Dotace mohou čerpat na vlastní provoz a osvětové projekty v rámci velmi širokého spektra témat, jako jsou například rozvoj lidských zdrojů, volnočasové aktivity, udržitelné podnikání a využívání zdrojů, tvorba nových vzdělávacích programů a poskytování poradensko-informačních služeb. Krajské a obecní rozpočty také mohou nestátní neziskové organizace podpořit při mezinárodních aktivitách, kdy lze jako příklad uvést program přeshraniční spolupráce, který umožňuje realizaci společných projektů se zahraničními partnery.

Dalším z možných řešení může být úvěr pro nestátní neziskové organizace. Tato možnost řešení vznikla v roce 2010 v rámci Programu překlenovací pomoci „3P“. Tento nápad vznikl při ve spolupráci Nadace rozvoje občanské společnosti a Poštovní spořitelny. V dnešní době úvěry pro neziskové organizace poskytují i další finanční ústavy. Jako příklad lze uvést Českou spořitelnu, které svým klientům, neziskovým organizacím, poskytuje provozní úvěry, investiční úvěry a hypoteční úvěry.

Většinu nepříjemných situací spojených s nedostatkem finančních prostředků by vyřešil zákon o veřejné prospěšnosti. Status veřejné prospěšnosti je běžně používán ve většině evropských zemí. Vymezuje organizace, které svou činností přispívají k veřejnému blahu, a proto mají možnost se ucházet o podporu z veřejných zdrojů a používat určité výhody, typicky jsou to daňové úlevy. Zavedení statusu veřejné společnosti by mohlo přispět k větší transparentnosti neziskového sektoru v ČR a k posílení jeho důvěryhodnosti. Přitom právě důvěryhodnost je v tomto sektoru více než důležitá.

Se získáváním finančních prostředků také souvisí i kvalita vlastní propagace. Tato problematika se týká veškerých nestátních neziskových organizací. Prezentace neziskových organizací je velmi důležitý aspekt v získávání finančních prostředků

u případných dárců. Z toho tedy vyplývá, že pokud má organizace nedostatečnou propagaci, má poměrně malou šanci uspět.

8 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit možnosti získávání finančních prostředků u vybraných nestátních neziskových organizací pro poskytování jejich služeb a jejich efektivní využití. Pro potřeby šetření byly vybrány čtyři nestátní neziskové organizace působící v Královéhradeckém kraji.

Oblast činnosti vybraných organizací je různorodá. První nezisková organizace Apropos Jičín, o.p.s. je zaměřena na poskytování sociálních služeb, které jsou určeny pro děti s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením. Druhou vybranou nestátní neziskovou organizací je Sdružení SPLAV, z.s., která poskytuje volnočasové aktivity a rozvoj obce (komunity). Tato organizace sdružuje 31 obcí. Třetí vybranou neziskovou organizací je Oblastní charita Trutnov, která poskytuje zdravotnické a sociální služby. Poskytované služby této organizace jsou určeny pro všechny bez rozdílu. A čtvrtou vybranou nestátní neziskovou organizací je občanské sdružení Centrum handicapovaných lyžařů. Hlavní činností této organizace je realizace sportovních aktivit a je určena pro mladé lidi a děti s po těžkých úrazech páteře, klientům s vrozenými vadami a s následky po onemocnění pohybového aparátu.

Struktura finančních zdrojů je u všech vybraných organizací tvořena především dotacemi ze státního rozpočtu, které mnohdy tvoří více než 50 % z celkových příjmů. Významnými přispívajícími jsou také obce, ve kterých vybrané nestátní neziskové organizace působí. A v neposlední řadě jsou také velmi významní dárci.

Z vybraných neziskových organizací největšího pokroku v poskytování a rozšiřování svých služeb dosahuje Apropos Jičín, o.p.s. Na základě rozhovoru s jejich vedoucím pracovníkem lze usuzovat, že se neustále snaží reagovat na potřeby společnosti. Každým rokem organizace uskutečňuje a zapojuje se do mnoha projektů a díky tomu se také dostává do povědomí veřejnosti. Mají také velmi přehledné internetové stránky a od roku 2013 má Apropos Jičín, o.p.s. profil na sociální síti Facebook, díky němuž tak může být blíže mladým lidem.

Podle rozhovorů s vedoucími pracovníky vybraných nestátních neziskových organizací si všechny organizace myslí, že je jejich propagace dostatečná. Ovšem na základě výsledků anketního šetření a rozhovorů s dárcem a uživatelem služeb lze usuzovat, že je tomu naopak. Nestátní neziskové organizace by měly vyžadovat od veřejnosti v oblasti, ve které

působí, zpětnou vazbu, aby si mohly být jisti, že je jejich forma propagace efektivní a že se skutečně do povědomí veřejnosti dostávají, například formou dotazníků.

Závěrem lze tedy konstatovat, že pokud si budou nestátní neziskové organizace držet a zvyšovat úroveň poskytovaných služeb, nemělo by dojít k ohrožení jejich existence v prostředí neziskového sektoru. Jedním z hlavních cílů těchto vybraných organizací by mělo být větší zaměření na propagaci a také zaměření na přispívatele z řad soukromých dárců.

9 Seznam použitých zdrojů

- BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- BOUKAL, P. a kolektiv. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing, 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4487-2.
- ČÁMSKÝ, P. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, 2011. 264 s. ISBN 978-80-262-0027-7.
- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. 374 s. ISBN 978-80-246-1966-8.
- DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. Praha: Codex Bohemia, 1996. 373 s. ISBN 80-85963-19-1.
- GOULLI, R., FRIČ, P. *Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-01-01.
- HANNAGAN, T. *Marketing for the Non-profit Sector*. London: The Macmillan Press, 1992. 208 s. ISBN 9780333525821.
- HYÁNEK, V. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 131 s. ISBN 978-80-210-5651-0.
- LEDVINOVÁ, J., PEŠTA, K. *Základy fundraisingu aneb Jak získat peníze na prospěšnou činnost*. Praha: ICN, 1996. 141 s. ISBN 80-2380-464-2.
- NOVOTNÝ, J., LUKEŠ, M. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2008. 223 s. ISBN 978-80-245-1473-4.
- REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-8692-954-5.
- RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace*. Praha: Anag, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- STEJSKAL, J. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-3.

Internetové zdroje:

APROPO JIČÍN. *O Apropu Jičín*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z:
<http://www.apropojicin.cz/about/>.

APROPO JIČÍN. *Výroční zpráva Apropo Jičín 2014*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13].
Dostupné z: <http://www.apropojicin.cz/files/27/apropo-21x21-vz2014-elektronicka.pdf>.

CENTRUM HANDICAPOVANÝCH LYŽAŘŮ. *O Centru handicapovaných lyžařů*.
[on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z:

<http://www.monoski.info/index.php/2011-12-13-23-15-30/zakladni-informace>.

CENTRUM HANDICAPOVANÝCH LYŽAŘŮ. *Výroční zpráva Centra handicapovaných lyžařů*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z:

<http://www.monoski.info/dokumenty/zaverecna-zprava-2014.pdf>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika Královéhradeckého kraje*. [on-line].
2014. [cit. 2015-12-6]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika okresu Jičín*. [on-line]. 2015.

[cit. 2015-12-6]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_jicin.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika okresu Hradec Králové*. [on-line]. 2015.
[cit. 2015-12-6]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_hradec_kralove.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika okresu Náchod*. [on-line]. 2015.

[cit. 2015-12-6]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_nachod.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika okresu Rychnov nad Kněžnou*. [on-line].
2015. [cit. 2015-12-6]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_rychnov_nad_kneznou.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika okresu Trutnov*. [on-line]. 2015.

[cit. 2015-12-6]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_trutnov.

NEZISKOVKY.CZ. *Statistika počtu NNO v letech 1990 – 2013 podle údajů ČSÚ*.

[on-line]. 2015. [cit. 2015-11-27]. Dostupné z:

http://www.neziskovky.cz/sdata/stat_NNO_tabulka_1990_2013_619.pdf.

NEZISKOVKY.CZ. Statistika počtu NNO v letech 2014 a 2015 podle údajů ČSÚ. [on-line]. 2015. [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20C4%8Dtu%20nest%20C3%A1tn%20C3%A4Dch%20neziskov%20C3%BDch%20organizac%20AD%202014-2015txt15643.pdf>.

OBLASTNÍ CHARITA TRUTNOV. *O Oblastní charitě Trutnov*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://trutnov.charita.cz/kdo-jsme-a-nase-poslani/>.

OBLASTNÍ CHARITA TRUTNOV. *Výroční zpráva Oblastní charity Trutnov*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://trutnov.charita.cz/res/data/011/001317.pdf?seek=1435233660>.

SCOPUS. *Developing donor relationships: The role of the breadth of giving*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.scopus.com.infozdroje.czu.cz>.

SDRUŽENÍ SPLAV. *O sdružení SPLAV*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.sdruzenisplav.cz/index.php?id=500&lang=cze>.

SDRUŽENÍ SPLAV. *Výroční zpráva Sdružení SPLAV 2014*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: http://www.sdruzenisplav.cz/soubory/vyrocnizprava_2014.pdf.

10 Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1: Anketní šetření pro veřejnost	84
Příloha 2: Anketní šetření pro obecní úřady	86
Příloha 3: Seznam otázek pro vedoucí pracovníky vybraných neziskových organizací	88
Příloha 4: Propagační materiál Apropo Jičín, o.p.s.	89
Příloha 5: Propagační materiál Oblastní charita Trutnov	90
Příloha 6: Propagační materiál Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.	91

Příloha 1: Anketní šetření pro veřejnost

1. Znáte některé neziskové organizace působící v Královéhradeckém kraji?

- Ano
- Ne

2. Označte, které z neziskových organizací znáte.

- Apropo Jičín, o.p.s.
- Sdružení SPLAV, z.s.
- Oblastní charita Trutnov
- Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.
- Jiné:
-

3. Jste členem některé neziskové organizace?

- Ano
- Ne

4. Jakým způsobem jste se o neziskové organizaci dozvěděli?

- Internet
- Média (rádio, televize)
- Z regionálního tisku
- Propagační informační materiály (letáky, plakáty)
- Od současných uživatelů služeb
- Od svého okolí
- Jiné:
-

5. Myslíte si, že je propagace neziskových organizací dostatečná?

- Ano
- Ne

6. Jaký je podle Vás nejlepší způsob propagace neziskových organizací?

- Internet
- Média (rádio, televize)
- Regionální tisk
- Propagační informační materiály (letáky, plakáty)
- Jiné:
-

7. Přispěli jste, případně přispíváte nějakým způsobem výše uvedeným neziskovým organizacím?

- Ano
- Ne

8. Pokud ano, jakou formu jste zvolili?

- Finanční dar
- Hmotný dar
- Zakoupení propagačního předmětu
- Příspěvek do sběrné kasičky
- DMS
- Dobrovolnické práce
- Jiné:
-

1. Vaše pohlaví

- žena
- muž

2. Věk

- 0 - 18 let
- 19 - 30 let
- 31 - 45 let
- 46 - 60 let
- 61 a více let

3. Ve kterém okrese se nachází obec, ve které bydlíte (pocházíte)?

- Hradec Králové
- Jičín
- Náchod
- Rychnov nad Kněžnou
- Trutnov

4. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské bez maturity, střední odborné učiliště
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

Příloha 2: Anketní šetření pro obecní úřady

1. Kolik nestátních neziskových organizací spadá pod Vaši obec?

- 0 - 5 neziskových organizací
- 6 - 15 neziskových organizací
- 16 - 30 neziskových organizací
- 31 - 50 neziskových organizací
- 51 - 100 neziskových organizací
- 101 a více neziskových organizací

2. Poskytuje Vaše obec nestátním neziskovým organizacím dotace?

- Ano
- Ne

3. Umožňuje Vaše obec pořádat nestátním neziskovým organizacím veřejné sbírky?

- Ano
- Ne

4. Jakou částkou dotujete příslušné nestátní neziskové organizace?

- 0 - 5 000 Kč
- 001 - 10 000 Kč
- 10 001 - 20 000 Kč
- 20 001 - 50 000 Kč
- 50 001 - 100 000 Kč
- 100 001 - 200 000 Kč
- 200 001 - 300 000 Kč
- 300 001 Kč a více

1. Ve kterém okrese v Královéhradeckém kraji se Vaše obec nachází?

- Jičín
- Trutnov
- Hradec Králové
- Náchod
- Rychnov nad Kněžnou

2. Kolik obyvatel má Vaše obec?

- 1 - 1000 obyvatel
- 1001 - 5000 obyvatel
- 5001 - 10000 obyvatel
- 10001 - 20000 obyvatel
- 20001 - 50000 obyvatel
- 50001 a více obyvatel

3. Kolik zaměstnanců má Váš obecní úřad?

- 1 - 5 zaměstnanců
- 6 - 10 zaměstnanců
- 11 - 15 zaměstnanců
- 16 - 25 zaměstnanců
- 26 - 50 zaměstnanců
- 51 a více zaměstnanců

Příloha 3: Seznam otázek pro vedoucí pracovníky vybraných neziskových organizací

1. Stručně představte Vaši neziskovou organizaci, jaké jsou její cíle a poslání?
2. Pro jakou cílovou skupinu je organizace určena?
3. Jaké jsou Vaše hlavní zdroje financování?
4. Jakým způsobem propagujete Vaši neziskovou organizaci? Myslíte si, že je propagace dostatečná?
5. Kdo u Vás provádí PR? Máte školeného pracovníka?
6. Uskutečňujete nějaké projekty? Jsou úspěšné?
7. Jak vidíte Vaši neziskovou organizaci za 5 let? Jaké jsou plány do budoucna?

Příloha 4: Propagační materiál Apropo Jičín, o.p.s.

INO®vace
pro...

Jsme velmi rádi, že Vám můžeme představit zajímavý projekt na regionální podporu neziskových organizací v ČR. Společně s nimi jsme vymysleli projekt, jehož cílem je rozvoj spolupráce a vazeb v regionu kde působíme.

Zapojte se do projektu a získejte:

- kvalitní servis v oblasti kancelářských potřeb od české společnosti
- zajímavé cenové podmínky
- nové kontakty a obchodní příležitosti
- dobrý pocit, protože pomáhat druhým má smysl

Podpořte vybranou organizaci nákupem v INTERPAP Office, s.r.o.

Z každé vaší objednávky věnujeme 4 Kč na její konto

Seznam neziskových organizací zapojených v projektu a více informací najdete na www.ino.cz

Váš tým
INTERPAP

Příloha 5: Propagační materiál Oblastní charita Trutnov

Příloha 6: Propagační materiál Centrum handicapovaných lyžařů, o.s.

